

Dražen Jergović
dnevnik
vragolana

Teen zapisi o...

Dražen Jergović: Dnevnik vragolana

Dražen Jergović © 2014.

Studio TiM © 2014.

izdavač

[studio TiM]

V. Babić 2, Rijeka

tel. (fax) 051/677-196

www.studiotim.hr.

priprema materijala

Tamara Modrić, Studio TiM

fotografija na naslovnici

Dreamstime & Čelinščak d.o.o.

dizajn ovitka

Milan Zagorac

ISBN 978-953-7780-34-0

Dražen Jergović

Dnevnik vragolana

Uvod

Dario je pravi tinejdžer koji ima sasvim pravi život tinejdžera: mamu, tatu, školu, djevojku koja mu se sviđa... I što je najbolje od svega, Dario nije baš neki učenik, a često voli napraviti i kakvu spačku. Ipak, ljeto je tu, završava nastava i dolazi vrijeme kada se neki stari planovi mijenjaju e da bi sve skupa završilo u jednoj – ježovitoj priči, nakon koje jednostavno nema više kupanja u moru, ali ljeto tek počinje! I to u najboljem mogućem društvu... *Dnevnik vragolana* je jednostavnim riječima simpatična knjiga koja nas podsjeća, pomalo nostalgično, na neka druga vremena kada smo i sami čitali *Adriana Molea*...

T. M.

1. dio

*Ponedjeljak, 9. listopada 19***

Kao i obično ponedjeljkom, probudio sam se oko 11 sati. Stara me, srećom, nije nazvala kako bi me trgnula iz sna. Još jedno mamurno jutro dalo je naslutiti da će danas opet biti još jedan u nizu usranih dana. Da bi vrag bio veći, ustao sam baš na lijevu nogu. Toga se, nažalost, dobro sjećam.

Što sad? Kamo sad? Ubrzo odem u kupaonicu, zagnjurim glavu u neku sumnjivo čistu vodu u lavoru i umijem prištavo lice. Sapun nisam pronašao, a da budem skroz iskren, nisam ga ni tražio. Uostalom, nije mi ni trebao. Nabacim na sebe neku izbljedjelu majicu kratkih rukava. Rupe na tri mjesta stvarale su ugođaj prozračnosti i neke pritajene slobode. Hmmm, trebalo bi nešto i pojesti... Otvorim hladnjak, uzmem onu ustajalu mortadelu, ementaler sir pa onda kruh i složim nekakav grbav nazovi sendvič. Potom popijem čašu *Coca-Cole* i naglas podrignem. *Ovo je bilo fino!* pomislih. Pošto sam danas, uza sve zlo, imao još i nulti sat, logično sam zaključio kako mrzim ponedjeljak. U tom trenutku prisjetih se Garfielda i onog istoimenog crtića te me preplave osjećaji nelagode, bunila i zakukuljenog straha. Ubrzo sam se pribrao, nabrzinu ovlaš

pospremio poprilično razbacani krevet i pogledao na zidni sat.

Već u sljedećem trenutku sat je otkucao dvanaest puta. Znao sam, nemam još mnogo vremena do polaska u školu. Nešto kasnije zazvonio je telefon. Bila je to mama, a deset minuta poslije nje i tata je nazvao. Iako je imao puno posla jer je rješavao neki zamršeni slučaj na sudu, ipak se javio. Nervoza i ljutnja koje su se ispreplitala u njegovu glasu dočaravale su mi da je debelo u problemima. No, što me briga za njegove sudske rasprave ili pak mamine tolike bolesnike koje svakodnevno *drži na dlanu*. Oboje imaju više vremena za druge nego za mene – sina jedinca. Ipak, ja već odavno ne žalim za tim. Raspitivali su se kad imam nastavu, jesam li doručkovao i tako to. Na sve sam upite potvrdno odgovorio. Počeo sam slagati stvari (knjige i pribor) za školu. Možda sam ponešto i zaboravio, ali trebao sam krenuti da ne zakasnim. Zaključao sam stan, prethodno provjerivši jesu li zatvoreni plin i voda u za to predviđenim prostorijama, jer nikad se ne zna...

Na putu do škole nisam susreo nikoga osobito poznatog, tek susjeda s prvog kata koji je već prijepodne bio pozamašno nacvrcan. Takav je bio otkad ga znam. No, bez obzira na njegovo vječno pijanstvo, vidio sam u njemu jednog poštenog i simpatičnog čovjeka. Bio je mnogo bolji i pristojniji prema susjedima i prijateljima koje je po birtijama častio negoli prema vlastitoj ženi i djeci. Put do škole dalje me vodio kroz dugačak drvored i preko vrlo prometne ulice. Kroz stakla na izlozima uočavao sam užurbane prodavačice, bahate i izbirljive kupce, na ulici

srdite prolaznike, rastrčanu djecu, ljutite vozače, utučene umirovljenike, zgodne mlade žene u kratkim suknjama, poslovne ljude, smiješne babe s placa, pse lutalice, gladne golubove, derutne fasade na zgradama, smeće na ulici i još puno toga nevrijednog spomena, a što mi je, protiv moje volje, odvrćalo pozornost.

Nekako sam, s mislima tko zna gdje, stigao pred školu. I da sam žmirio, osjetio bih po žamoru djece, mirisu svježih upakiranih gableca, naguravanju i sličnome da je blizu ta čudnovata zgrada. S određenom mukom probio sam se kroz gomilu i ušao u svoju *omiljenu* odgojno-obrazovnu ustanovu. Na ulazu u razred vidio sam omražena i oronula lica svojih razrednih frendova, jer je svakomu od nas sama pomisao na početak novog radnog tjedna i novih obveza izazivala strašnu muku i grčenje želuca. S gorčinom izvan i unutar cijelog tijela sjeo sam u svoju klupu i čekao početak nastave. Samo su se rijetki iz mog razreda smijali i dobro zabavljali, ali to su uglavnom bili tzv. štreberi. Ma, tko ih šljivi! Samo nek' se smiju! Upravo je moj frend u klupi bio velika, pače ogromna štreberčina. Kad ga je učitelj štogod upitao, uvijek je i na svako pitanje znao točan odgovor. Nemam komentara...

Napokon, u razred je ušla učiteljica. Uh, kakav je samo komad bila! Koliko mi je poznato, nije još bila udana, a brojila je nekih trideset ljeta na svojim leđima. Svaki put se zafrkavala s nama (i na nastavi i na hodniku) i bila je totalno simpa i otkačena, baš mladenački, ali i izluđujuće seksi. Zato smo je, valjda, toliko i voljeli. Cijelu ovu godinu će nam predavati baš ona, jer je naša prijašnja profa na

bolovanju već duže vrijeme. To nam, nikome od nas, nije uopće loše sjelo. Dapače, nek' je samo s našom proficom sve u redu, ali što se nas većine tiče, ne treba se vraćati u školu još neko dulje vrijeme.

Gotovo uvijek, ako vani nije bilo kišno, mlada učiteljica je dolazila u školu u suknji. Nekad u dužoj, ali većinom u onim kraćima, od kojih zastaje dah. Osim toga, izgledala je fenomenalno, poput Afrodite. Sve je na njoj bilo toliko skladno i privlačno da se u meni već budio spolni nagon prištavog pubertetlije. Nisam znao baš mnogo o tim stvarima, ali sam naslućivao da se sjajno zabavlja onaj čija je ova krasotica djevojka. I dok su mi tako bludne misli strujile glavom, učiteljica me upravo prozvala da pročitam svoju zadaću. Trebao je to biti neki tekst, zapravo sastavak o sebi (što volim, gdje živim, nešto o mojim ukućanima i prijateljima i sl.). Naravno, opet sam zaboravio zadaću, no srećom, svidio sam se profici pa mi je samo upisala minus u imenik sa strane i blago mi zaprijetila da do sljedećeg sata engleskog jezika to napišem. Opčinjen njezinim glasom, izgledom, načinom na koji me gledala i njezinim pokretima, bio sam kao na nekim teškim drogama. Nепrestano sam se smješkao i slinio za svojom učiteljicom.

Nekoliko trenutaka kasnije prelila se čaša moje nevine dječачke razbludnosti, te gotovo da nisam doslovce eksplodirao. Naime, profesorica se, u ionako prekratkoj suknjici, malo podigla kako bi sjela na rub stola, a meni, već poprilično iskusnom voajeru (za tu dob), nije promaknulo to što sam na trenutak ugledao rubove crnih haltera koje je imala na sebi. No, kako to već obično biva, trenutak

zadovoljstva trajao je odveć kratko. Zapravo, može se reći da je završio prije nego je uopće i počeo. Reakcija je, pretpostavljate, bila preočita. Iznenada sam se zajapurio crveneći se poput zrele rajčice. Ona tu sliku nije nikako mogla zanemariti pa me pitala, onako majčinski, da li mi je dobro. Znala je iskusna zavodljivica točno što je bilo posrijedi, ali se pravila da ništa ne primjećuje. Na pitanje o mojoj tzv. slabosti niječno sam odgovorio, osjetivši kako krv u meni ključa. To je bilo prvi put u mom životu da sam osjetio nešto takvo. S obzirom na sve proživljene i neproživljene neugodnosti, moram priznati da je osjećaj ipak bio vrhunski. Posebno nelagodno širenje osjetio sam u *onom* dijelu još dječaćkog tijela, ali sam, srećom, nabrzinu zauzdao strastvene primisli, prije nego što me *moj prijatelj* doveo u još veću nevolju. Danas sam još i dobro prošao, no ova slika s profesoricom kao glavnim akterom još će me, zasigurno, dugo proganjati. Jedva sam dočekao kraj sata, naravno, ne zbog profesorice već više zbog mogućih posljedica po moje ocjene.

Opuštanje uz glazbenu umjetnost obilježilo je prvi školski sat. Uz to, prepoznavali smo i nekolicinu pjesama koje je nastavnica izvodila za glasovirom.

Kad je počeo sat biologije, kao da se na mene obrušio sav teret svijeta, sve zlo i nedaće pet i pol milijardi stanovnika u jednom jedinom beskrajnom paketu. Profesorica je ispitivala cijeli sat, a meni ni pomoć mojih frendova ni potajno čitanje natuknica iz bilježnice nije omogućilo bolji rezultat od škrtre i šture dvice u imeniku. Kad me ispitala do kraja, nastavio sam s kompićem u klupi (štreberom)

igrati *iks-oks*, popularnu igru za razbibrigu ovdašnjih tinejdžera kojima nije bilo do učenja. Frend u mojoj klupi ostao je doslovno zatečen kad ga je učiteljica prozvala da odgovara. Iako je on to već unaprijed obavio, riješivši se te nezavidne odgovornosti tako što se sam, nekoliko dana ranije, prijavio za odgovaranje, ipak mu se ova aktivnost nije svidjela. Ona mu je postavila doista škakljivo pitanje na koje nije znao odgovor. Ipak, mislim da je to bila nezaobilazna kazna za obojicu, jer smo pod satom, uslijed velike dosade, igrali tu aktualnu igru. Sad nam se to vratilo na najmanje ugodan način. Nakon početnih kikseva, mumljanja, rastrzanih i zamuckujućih odgovora, najzad se nekako pribrao i započeo sa sipanjem točnih odgovora, kao iz rukava. Zaslužena četvorka bila je, prema njegovom mišljenju, premalo i ono što nije očekivao. Naravno, štreberčina je navikla stalno dobivati isključivo petake. Ja sam, nakon svega, s oduševljenjem odslušao u cijelosti zvono za kraj sata.

Na satu zemljopisa nije bilo ništa bolje. Stara i poprilično debela profesorica nespretno se gegala po učionici, usput objašnjavajući nešto o gospodarskom razvitku azijskih zemalja. To me, naravno, nije uopće zanimalo pa sam sat proveo šiljeći olovke i crtajući nekakve čudne likove iz vlastite mašte. Na kraju sata profesorica me zamolila da joj pomognem vratiti zemljovide u zbornicu, a ja sam je, iako nevoljko, ipak poslušao učinivši traženo.

Žaba krastača bio je nadimak naše profesorice iz povijesti i taj je naziv bio sasvim opravdan, zapravo, bio je to njezin zaštitni znak. Izgled, zluradi smiješak i *kreketanje* iz

razvaljenih usta bili su sinonim za strogoću i iživljavanje nad nezalicama u koje sam se i sam nerado ubrajaao. Diktirala je neke rečenice iz udžbenika o srednjem vijeku, različitim stranim vojskama i bitkama. Priznajem, konačno nešto što bi me moglo zaintrigirati. Vrlo marljivo sam zapisivao svaku izrečenu pojedinost, ali kako sam sporo pisao, nisam pohvatao neke natuknice. Zato je tu uz mene sjedio moj frend od kojeg sam uvijek sve prepisivao, pa ni ovaj put to nije bila iznimka.

Peti je školski sat čak i za štrebere označavao patnju, grozu i strepnju jer se pisao test iz gramatike materinjeg nam jezika. Nešto, valjda, o vrstama riječi i rečeničnim dijelovima. Nisam želio riskirati još jedan siguran komad u imeniku pa sam radije zbrisao. Inače, baš i ne volim markirati s nastave, ali ovo je ipak bila viša sila. Uistinu se nisam pripremio za test. *Ništa novo za tebe!* pomislili bi mnogi. Ali doista je bilo tako, barem ovaj put. Ha-ha!

I tako, dok su se drugi u razredu preznojavali zbog kompliciranosti testa, ja sam bio ponosan na svoj, još jedan u nizu, zaslužen stečeni neopravdani izostanak. Uputio sam se kući, no ubrzo se predomislio čekajući svoju *bagru* kako bismo otišli kupiti nešto za pojesti. Trebalo je k tomu nabaviti i petarde jer su se Božić i Nova godina opasnom brzinom približavali.

Pričekao sam ih u parkiću blizu škole dok ne završi zadnji sat. To sam vrijeme ugodno proveo olakšavši se u uglu jedne zgrade, jer fiziološke potrebe organizma nisam stigao obaviti u školi, a zna se i zašto – bježao sam što dalje

da me nastavnica iz hrvatskog ne vidi. Netremice sam promatrao igru vrabaca i jednog goluba koji je poput kakvog gazde ili, bolje rečeno, tiranina otimao korice kruha od slabijih i nemoćnijih. To me učas podsjetilo na temu današnje nastave iz povijesti: *Izrabljivanje kmetstva od strane neumoljive i okrutne vlastele.*

Kad je prošlo nekih pola sata, pojavilo se i društvo iz mog razreda. Svi su mi govorili da test uopće nije bio težak te da sam ga i ja trebao pisati. Zasigurno ne bih pogriješio. Rekli su mi i da se moglo prepisivati iz knjige, a ja sam, ovako i onako, samo popužio još jedan neopravdani. Problemi će nastati tek kada moji starci dođu na roditeljski sastanak.

Kupili smo sve što smo trebali, uz jedan manji dodatak – cigarete plavi *Ronhill*. Te još nismo do sada nikako probali pa otuda i ideja da ih bratski podijelimo i skurimo. Poslije smo još mislili kupiti i pivo u limenci, ali više nikome nije ostalo sitniša. Uputili smo se svatko svojoj kući, uz malo kašnjenja, ali starci me, srećom, nisu gnjavili dodatnim pitanjima. Priznao sam im dvicu iz biologije, ali ne i neopravdani iz hrvatskoga.

Uz televiziju smo dočekali večernje vijesti, kada su me starci iznenada potjerali na spavanje. Nisam nikako mogao usnuti. Možda je razlog ponajviše bila prezgodna učiteljica iz engleskog, možda prešućeni neopravdani izostanak s nastave, možda... Bilo kako bilo, usnuo sam nešto poslije 23 sata slušajući laganice na radiju.

*Utorak, 10. listopada 19***

Seksualnošću i pritajenom požudom presvučen jučerašnji dan probudio me u mokroj nevolji. Nikad do danas nisam doživio nešto slično i ostao sam zatečen, ali i zaprepašten činjenicom da sam po prvi put u životu imao takozvanu *noćnu poluciju* (kako bi to stručno rekla profica iz biologije). Sva je sreća da su mi roditelji radili ujutro, tako da sam bez žurbe mogao presvući krevet, pidžamu i oprati sve tragove koji su upućivali na noćnu dogodovštinu, za koju je najvjerojatnije zaslužna prekrasna profesorica iz engleskog.

Brzo sam se istuširao i presvukao. Potom sam nešto ubacio u kljun i popio čašu hladnog mlijeka. Sat je otkucao deset puta. Danas nisam trebao žuriti u školu jer nisam imao nulti sat. Po pričanju svojih frendova shvatio sam da su i neki od njih ostali zatečeni prvim pubertetskim nekontroliranim istjecanjem sjemena koje nas je zapravo trebalo radovati. Pa uostalom, postajemo spolno zreli, a ako Bog da, uskoro i spolno aktivni. He-he!

Pošto sam imao prilično slobodnog vremena na raspolaganju, odlučio sam malo se zabaviti na kompjutoru.

Odigrao sam jednu podužu partiju neke strateške igre, ni sam ne znam kako se zvala, a nije ni važno. Zadatak mi je bio, kao tajnom agentu, obići nekoliko vojnih baza, uništiti njihovu logistiku i uspješno se vratiti u drugi grad, naravno, prolazeći pritom kroz niz najrazličitijih opasnosti koje su vrebale odasvud. Nakon trosatnog buljenja u monitor i mrdanja po *joysticku*, brzinski sam spremio neke knjige za školu, odjenuo jaknu i obuo zamazane cipele. Nisam provjeravao jesam li sve ponio, jer sam raspored već odavno znao napamet.

Došavši u školu, ispostavilo se da nisam ponio blok za crtanje i crtaći pribor (tempere i kistove). Morao sam se u hipu dosjetiti nekoga tko bi mi navedene stvari mogao posuditi za danas, kako me nastavnica iz likovnog ne bi istjerala sa sata, baš kao i zadnji put. U naumu sam ubrzo uspio. Potreban pribor posudila mi je dobra prijateljica iz prve klupe, neka štreberica, ali koja se povremeno družila s nama lošijima, te nam je, osobito meni, često pomagala pri domaćoj zadaći, došaptavanju točnih odgovora na usmenom, kao i pri slanju ceduljica s točnim odgovorima na testovima. Sve u svemu, cura je bila o. k. Da je malo ljepša, ne bi škodilo, ali i ovako je bila prilično simpatična. Da joj se sviđam, nisam imao pojma. To sam, naime, saznao od drugih cura iz razreda, a i neki dečki su me zbog toga zezali. Svojim je ponašanjem samo potvrdila moje sumnje, a kako cure brže sazrijevaju od nas dečkića, tada je njezina vrcakavost bila potpuno opravdana.

Na odmoru, nakon *matoša*, na kojem smo učili o trigonometrijskim funkcijama (sinus, kosinus itd.),

ponudio sam je ljutim *Menthol* bombonima i cigaretom u znak zahvale za učinjeno dobro djelo. Cigarete je s gađenjem odbila, ali za bombone joj nije dugo trebalo. Odmah ih je uzela. Malo smo se našalili, no počinjao je drugi sat.

Na satu hrvatskoga počinjale su moje *muke po Dariju*. Najprije me profesorica grdila zato što sam jučer eskivirao dok se pisao gramatički test, da bi nedugo potom na dar primio kolac iz zalaganja. Onako, usput, za svaki slučaj, neka se nađe. Ovako ljut i ojađen, još sam saznao da test svejedno moram pisati, ali to će biti iznenađenje. Kako neugodnost ne bi brže-bolje minula, imali smo blok-sat. Tračak svjetlosti na kraju beskrajno dugog tunela ugledao sam sa zvukom zvona za kraj ove kalvarije i spoznajom da smo danas, uza sve zlo koje mi se dogodilo, trebali pisati i zadaćnicu. To je trebao biti neki turobni sastavak o jeseni i našem predivnom industrijskom gradu, ali je to, eto, ovoga puta ipak odgodila. Zasad.

Stigao je, napokon, i sat likovnog odgoja ili kulture, kako li se već zove. Dobro mi je došla ova slikarska relaksacija jer smo čitav veliki odmor đipali po hodnicima i prostranom holu loveći jedan drugoga. U pojedinim trenucima čak smo se i nerijetko sudarali s profesorima u prolazu, što nam nije bilo od prevelike koristi za stjecanje ionako ocjenama i ponašanjem narušenog pozitivnog vladanja. I tako, sav znojan i crven u licu, raspakirao sam prijateljičin crtaći pribor, umrljao boje u čašice i slikao nešto na temu sveprisutne jeseni. Tonovi žute, smeđe i crvene boje vješto su se miješali i pretapali jedan u drugi duž čitavog

javorovog lista što smo ga slikali u uvećanom mjerilu. Pritom je do izražaja došla sva raskoš boja i umijeće likovnog stvaralaštva već pomalo odraslih djevojčica i dječaka. Ozbiljnost mene i mojih vršnjaka bila je vidljiva iz svakog poteza kistom, iz svakog obrisa, sa svih donedavno snježnobijelih papira. Tmurni dan, kišovito vrijeme, smrknuta lica, pospani prolaznici, tužne neraspjevane ptice, otpalo lišće s drveća, tamna odjeća... Sve je to još više dočaravalo određenu sjetu, melankoliju i besprijekornu nemoć pred pokazateljima i vjesnicima jeseni koja nas je, osjećao sam, sve zajedno opila svojom sumornošću i sivilom svakodnevice. Nabrzinu sam dovršio crtež i usput, za promjenu, pokupio solidnu četvorku, da malo razbijem učmalu monotoniju. Dva ugodno provedena sata likovnog izražavanja minula su ni ne primijetivši koliko hitro.

Poslije umjetničkog stvaralaštva na red je došlo razgibavanje tijela i duha. U skladu s vremenskim prilikama, koje su bile potpuno suprotne jučerašnjima, vježbali smo u dvorani. Bilo je tu svega i svačega, pravi *cušpajz* najrazličitijih sportskih aktivnosti. Malo *zgib u visu* pa skok uvis *škaricama*, a na kraju *viktorije* za dečke, odnosno *graničara* za djevojčice. I to je uspješno ostalo iza nas, pa kada sam se presvukao, otišao sam ravno kući jer mi se po takvom vremenu nikud nije išlo.

Stigavši doma, s vrata sam se pohvalio mami za četvorku iz likovnog, dok sam ostalo još neko vrijeme uspješno prešućivao. Moram priznati, vrlo smjelo s moje strane, no znao sam, ne zadugo. Iz moga glasa tata je naslućivao

moguću zabrinutost i nervozu, ali nije bio siguran o čemu se konkretno radi. Sve negativnosti o kojima me propitkivao kao pravi odvjetnik, što je na kraju krajeva i bio, ja sam vrlo samouvjereno, zdušno i odrješito nijekao, ne dozvolivši mu da me *navuče na tanak led* kako bih sve priznao. Mama je s potpunim opravdanjem nešto prijetila, da će otići na informacije u školu kod raske, ali mene je u tom trenutku za to *bolio đon*. Ako i ode, dotad ću već nešto smisliti. Potjerali su me u sobu da riješim zadaću, a i otac mi je pritom pomogao riješiti dva teška zadatka iz matematike.

Usnuo sam s mislima kako bih i ja želio biti solidan, zapravo bolji učenik, znati sve i ne bojati se ispita. Ali što mogu, poroci su jači od mene i to je nepobitna činjenica. Tješilo me jedino to što znam da ne možemo svi biti idealni baš onako kako to sami želimo.

*Srijeda, 11. listopada 19***

Sa sljedećim jutrom i mene su potresle nove neugodne spoznaje. Prva i najveća od njih bila je ta da danas stara radi poslijepodne i da će baš danas paziti na mene: što radim, učim li i koliko i sl. Nije teško pogoditi da nisam smio ni mrdnuti iz kuće, a to je bilo potpuno neplanirano, neočekivano i sasvim nepoželjno. Osjećao sam se kao zarobljenik, zatočenik vlastitog doma. Strogost koju mi je majka nametnula, pod budnim nadzorom i napucima predragoga oca moga, sve me više čudila i itekako zabrinjavala. Kao da su nešto otkrili, kao da su probili moj šifrirani kod. Mora da su saznali nešto vrlo bolno i potresno. Ili sam se ja sâm u bunilu i osobnoj laži odao? Bio sam u potpunosti raskrinkan u ovoj bjesomučnoj igri otkrivanja i skrivanja, povjeravanja i tajni. Štoga to bilo, nije mi se činilo nimalo bezopasno.

Mama je objašnjavala kako ima nekih problema na poslu pa mi je utoliko laknulo. No, cijelo sam priepodne, umjesto vani s prijateljima iz zgrade, proveo vježbajući matematiku i učeći zemljopis, s obzirom da nastavnica danas namjerava propitati naše uglavnom labilno znanje. Još sam stigao nacrtati nacrt, tlocrt i bokcrt za jednu smiješno-

komplikiranu konstrukciju iz tehničke kulture. Sve sam obveze uspješno pozavršavao tako da sam s ponosom, ali i s dozom tuge zbog neigranja s frendovima, sjeo za stol i ručao zajedno s majkom svoje omiljeno jelo – grah s kobasicama i zelenu salatu. U svoj zbrci u kojoj sam se zatekao nisam se sjetio svega što sam trebao. Tako ne samo da sam zaboravio skrivene cigarete već i ključ od stana. Ni mama nije brzo reagirala na ovu drugu neponesenu stvar, pa sam pošao u školu bez dva izuzetno bitna rekvizita u mom životu. Tek sam na *radnom mjestu* otkrio vlastiti nenadoknativ propust.

Na blok-satu tehničke kulture uredno smo geometrijskim priborom crtali raznorazne konstrukcijske modele gledane sa svih strana, a mirni i staloženi profesor pregledavao je, onako usput, i naše domaće uratke. Napokon, i ja sam jednom imao riješenu zadaću tako da nisam trebao prepisivati (zapravo precrtavati) od drugih. Bio sam više nego zadovoljan vidjevši u imeniku upisanog petaka nakon odveć dugog jednomjesečnog posta. Ovom prigodom sam se, barem na trenutak, i ja osjećao istinskim štreberčićem. Priznajem, predivan je to osjećaj koji jednostavno ispunjava rahlo tijelo i dušu. Nisam se usudio javno priznati, ali činilo mi se kao da profić danas ocjene dijeli *šakom i kapom*. No, nije me to odveć smetalo, a još manje kopkalo.

Drugi je profesor, ovoga puta onaj iz matematike, šibao sve nazočne u razredu svojim dobro prepoznatljivim, staromodnim oštrim pogledom. Otvorivši imenik po sredini, prozvao je nekoga pod rednim brojem 14. Bio je to

upravo moj školskoklupski frend kojega je pred pločom pitao dva zadatka i nešto iz teorije. Ovaj je, u skladu sa svojom davno stečenom reputacijom, nanizao još jednu u moru *petardi* kojima je bio načičkan njegov list u imeniku. I dok je njegov bio prepun trbušastih brojki, moj list u imeniku vrvio je suhim *čokotima*, tek u društvu pokojeg *labuda*. Do kraja sata odgovarale su pred pločom još tri cure i propalitet iz zadnje klupe do zida, koji je ove godine dospio k nama u razred jer je već dvije godine bio nepokolebljiv ponavljač. Djevojke su redom dobile zaslužene ocjene: četvorku, tricu, trojku, a najstariji od učenika, naravno, *kulju*. Zvonce je donijelo toliko iščekivano olakšanje.

Na satu njemačkog jezika jedna je postarija profesorica cijelo vrijeme pričala, kao da govori materinjim jezikom negdje na RTL-u ili na PRO 7, tako da je uglavnom nitko nije ni pokušao razumjeti. Ufurala se tako baba u svoju, nama nerazumljivu spiku. Svi smo, prema njezinom nahodenju, pokušavali nešto pročitati (čitaj: razumjeti), no samo je rijetkima to dobro uspijevalo. Ta je profesorica putovala iz tridesetak kilometara udaljenoga grada pa je po tome i bila posebna u odnosu na druge kolege u zbornici. Iako već u poodmaklim godinama, bila je vrlo samouvjerena i razborita, a održavala je vitku liniju i mladenački *look*. Ipak, godine su učinile svoje, premda je ona vješto skrivala osobne nedostatke, ako se oni tako uopće smiju i mogu zvati.

Solidno pripremljen za usmeni ispit, zajedno s prvom štreberskom postavom, praktički sam jedva dočekaao sat

geografije strepeći hoće li i mene prozvati da odgovaram. Njezina su strogoća i naprasit izgled stvarali dojam nedodirljivosti, a to je primjenjivala i u praksi, posebnim stilom ocjenjivanja učenika. I kako to već oduvijek biva s lošijim učenicima, profa je pitala sve druge, ali ne i mene. Imao sam dojam kao da je naslućivala da sam se ovoga puta zavidno pripremio za odgovaranje, pa samo čeka neku novu prigodu kada će me uhvatiti nespremnog i primjereno nagraditi lošom ocjenom.

Kad je stigao sat vjeronauka, razred se gotovo prepelovio. Mnogi nisu pohađali nastavu o katoličanstvu ili ih pak to nije zanimalo. Možebitno su bili pripadnici drugih vjeroispovijesti? Tko će ga znati. I ja sam, ruku na srce, smatrao da ne bih trebao prisustvovati takvoj vrsti nastave, ali su moji roditelji vršili određeni pritisak kojim su me uspješno smekšali i dobrim argumentima razuvjerili. Osim toga, posjedovao sam negdje duboko u sebi određeni strah od Boga i moguće kazne koja bi mogla uslijediti. Uostalom, ponašao sam se kao i većina labilnih vjernika. Molitve *Oče naš* i *Zdravo Marijo* nekako su mi danas neobično godile, te sam osjetio relativno olakšanje i duhovnu lepršavost. Sastavak o dvanaest apostola priskrbio mi je još jednu najvišu moguću ocjenu u imeniku, iako, priznajem, nisam je baš zaslužio, ali nisu bile tako česte. Sastavak sam, istini za volju, prepisao upravo od iste one frendice od koje sam jučer posudio bojice za sat likovnog. Svjestan sam, nije bilo pošteno, ni pred Bogom ni pred vršnjacima u razredu. Ali gledajući to s ljepše strane, nije bilo nimalo loše na ovako lagan i bezbolan način pokupiti izvrsnu ocjenu.

Poslije nastave, moja ekipa i ja otišli smo spiskati onu crvenkastu *dvadeseticu* u tekućoj valutnoj jedinici. Naravno, trošak je imao i ime, a zvao se *flipper*. Nismo si kupili ništa za jesti, ali smo zato sjajno utukli vrijeme od pola osam do pola devet navečer.

Kad sam stigao doma, mama se zapitala gdje li sam bio toliko dugo, što radim, s kim se družim i zanemarujem li školovanje. Odgovorio sam onako kako mi je u tom trenutku najviše odgovaralo, a pravi uzrok mamine nervoze otkrio sam tek nešto kasnije. Tata je, navodno, morao otići na kraći službeni put, a mama je, najvjerojatnije, valjda iz filmova, smatrala da on bježi s nekom od svojih tajnica s posla na romantičan vikend udvoje, premda je bio radni tjedan. Ma, tko ga šljivi, ionako ga nisam podnosio pa mi nije bilo ni važno gdje i s kim je sada. Odnosi među nama poremetili su se još odmalena, kada sam ga vidio kako očijuka na stubištu s našom susjedom Katicom. Žena srednjih godina i sumnjivog morala nije ulijevala povjerenje. Ženski je svijet bio ljubomorani na nju, a muški srditi zato što nisu svi imali uspjeha kod te namiguše. Bimala je *intelligentne* muškarce s dubokim novčanikom i tako se provlačila iz dana u dan. Prema maminoj priči, ova žena je bila u najkraćem braku u povijesti. Tek što se udala, na vlastitom vjenčanju prevarila je muža s njegovim kumom, na što je ovaj poludio i pobjegao glavom bez obzira. Zato mi je jedino majke bilo istinski žal, premda sam i na njezinu čednost sumnjičavo gledao. Ona ipak radi u bolnici kao medicinska sestra, a znate da se u bolnicama, posebice u noćnoj smjeni, svašta nepoćudno događa. Nije pravilo, ali zna se ondje, tu i tamo,

s vremena na vrijeme, napraviti kakva razuzdana zabavica u bijelim kutama. Tako sam nekako naslućivao, svašta se pričalo oko...

Moja je mama bila odveć dobra za mog oca, umiljato i pitomo žensko biće. S obzirom na određenu mržnju prema tati (mužu), mama i ja smo se izvanredno nadopunjavali. Često smo tako večeri znali provoditi u svađi, prepirci i prilično sočnim psovkama, dok me jednog dana moj dragi tata nije pošteno izudarao debelim, kožnim vojničkim remenom. Otada je on u mom srcu još više izgubio ono značajno mjesto koje je odavno uz majku zauzimao, odnosno koje mu je po svim obiteljskim pravima i pripadalo. Više-manje mene je ignorirao, a majku zapostavljao. Iako ona to nikada nije priznavala, osjećam da u dubini svoje predobre duše izuzetno pati zbog toga.

Večeras kasno otac je nazvao iz nekog inozemnog hotela. Kaže da je sam, da mu nitko ne treba smetati zivkanjem na telefon jer ujutro rano ima nekoliko ozbiljnih sastanaka s uglednim ljudima i poslovnih dogovora s partnerima. Tješeci majku, polako sam zatvarao očne kapke i poput mjesečara odlegao kao netom izlegnut pilić do svoje sobe i kreveta. Majka je, iako vidno razočarana nastalom situacijom s tatom, došla do mene u sobu i nježno me poljubila u čelo. To je bio njezin blagoslov, a meni je neobično mnogo značio. Kad se vratila u svoju sobu, još sam je nakratko čuo kako potihlo jeca u susjednoj prostoriji. Znao sam što to znači, ali nisam imao rješenje kojim bih joj pomogao da prebrodi ovu krizu.

*Četvrtak, 12. listopada 19***

Mama se jutros probudila ranije no obično. Radila je dvije smjene spojeno tako da sam odmah otkrio da je neće biti sve do nekih 11 sati navečer. Tata je ionako još danas cijeli dan na putu, a u meni se rodila ideja da doma napravim tulum. Brzo sam nazivao sve frendove i frendice iz razreda i mahom su svi pristali, osim nekolicine štreberica koje ionako ne bih želio na svojoj fešti. Imao sam još nešto uštedenog novca pa sam donio iz trgovine nekih salama, kobasica, tvrdog sira, neke grickalice, sokove, peciva i kekse.

Kako bih mogao kupiti sve što sam naumio, poslužio sam se malo i novcem iz mamine kasice-prasice u kojoj je ona štedjela za neke svoje ženske sitnice (parfeme, donje rublje, pribor za osobnu higijenu i sl.). Uzeo sam i više novca nego što sam u početku planirao, ali nešto ću već smisliti u svoju obranu do majčina povratka kući s posla. Kako bih obavio sve dodatne pripreme za organizaciju zabave, nije mi išao na ruku jedino današnji raspored sati. Bio je najnatrpaniji u čitavom tjednu. Razmišljao sam kako će se to odvijati i razrađivao strategiju putem do škole.

Na nultom satu tjelesnog trčali smo vani na poligonu 60-metarsku dionicu, po mogućnosti u što je moguće kraćem vremenu. Bio sam među bržima u razredu, što je u meni stvaralo duh vođe. Bilo je to valjda nasljedno, prema tatinoj obiteljskoj crti.

Blok-sat matematike značio je ujedno i blok-sat nesigurnosti, treme i strepnje od moguće provjere (ne)znanja. Upravo se to nedugo zatim i dogodilo. Profesor je zadao deset zadataka koje je trebalo riješiti u roku od pola sata. Učinio je to da vidi koliko redovito ponavljam gradivo. Najžalosnije od svega bilo je to što su sve to bili zadaci iz zbirke, a ja sam jedva riješio dva, i to ne znajući kolikom točnošću. Svi ti zadaci bili su zadavani za domaći uradak, a ja sam, po starom dobrom običaju, vrlo rijetko (čitaj: nikada) pisao domaće zadaće. Kako smo završavali pisanje testa, tako nas je pojedinačno puštao van na hlađenje i uranjeni veliki odmor koji ću vrlo dobro iskoristiti. Završio sam test među prvima i pričekao svoju ekipicu na hodniku. Moji kompići i ja okupili smo se za nekih deset minuta i pošli, svi zajedno, izvan škole na zrak.

Neki su jeli sendviče od doma, a ja sam odlučio, dok je još bio dan i lijepo vrijeme, odigrati nekoliko rundi pikulanja i osvojiti od protivnika nekolicinu primjeraka (*naftalinki*, *mjesečarki* i *porculanki*) koji su me se osobito dojmili. Bilo je tu i nekih klinaca iz nižih razreda kojima smo nekoliko pikula jednostavno otuđili. Oni su nas se prilično bojali pa se nisu ni usudili cinkati nas starijima. Valjda zbog ovakvog iživljavanja nad nedužnom dječurlijom nisam uopće imao sreće u ovoj zemljanoj igri. Štoviše, umjesto da ih osvajam,

ja sam pikule skroz neočekivano gubio. Ta nas je igra podsjećala na kockare i njihove hazardne uloge. No ipak, pri pomisli na večerašnji tulum, sve sam ubrzo smetnuo s uma i hladne glave nastavio biti sudionik odgojno-obrazovne tiranije.

Na satu glazbene umjetnosti profica je puštala neke kazete i gramofonske ploče ozbiljne iliti klasične glazbe. Potaknut sjetnim, a na mahove žestokim tonovima, misli su mi lepršale posvuda. Tek bih se u trenucima prodornog zvuka bubnja, basa ili trube trgnuo i shvatio gdje sam zapravo.

U jednom trenutku pogled mi se časkom zaustavio na učiteljčinim nogama. Nisam mogao vjerovati da jedna žena u ranim četrdesetima ne posvećuje sebi i svojoj higijeni dovoljno pažnje. Za svoje godine bila je poprilično zgodna, otprilike maminih godina. Ali ipak, nešto me kod nje uistinu iznenadilo, pa čak i zasmetalo. Zureći blentavo u njezine noge, kroz tanke hulahopke dosta su se naglašeno nazirali redovi gustih crnih maljica. Pomislih: *Je li moguće da jedna tako obrazovana žena nije još čula za depilaciju? Gleda li ona uopće reklame, čita li novine i ženske magazine, što joj suprug i djeca kažu na to?* Noge joj stvarno izgledaju odurno. Kao da je iz dva dijela sastavljena – gore milo žensko biće, a dolje čupavi kršni mužjak tamo negdje iz doba paleolitika. S mučnim vizijama dočeka sam zvono i otišao na gablec, s ne baš prevelikim apetitom nakon onoga maloprije viđenog.

Danas mi se jeo burek sa sirom pa sam stoga opravdano poslušao svoj želudac utaživši glad. Bio sam mu zahvalan na kvalitetnoj sugestiji.

Novo iznenađenje za mene dogodilo se početkom četvrtog sata (njemački jezik). Kako sam tada saznao, profesorica će ispitivati cijeli sat, najprije provjerava zadaću (sastavak), a potom svakoga pojedinačno – prepričavanje dvaju štiva po želji. Mislio sam opet zbrisati sa sata, ali je već bilo kasno. Njemački ni jezici uopće nikada me nisu u dovoljnoj mjeri privlačili. Takve predmete u školi učio sam sa snažnim gnušanjem i odbijanjem u svakoj situaciji. Starija profesorica, onako umorna od svakodnevnog poduzetog putovanja, svoje je tjeskobe i umor od puta liječila propitivanjem, lošim ocjenama i minusima u imeniku te povišenim tonovima upućenima onima koji je ne slušaju. Tako sam je barem ja doživljavao. Taj smo je sat, imam dojam, gotovo svi izbjegavali i nismo joj se htjeli pokoriti, čak ni uvijek lojalni štreberi. Kad je upisala nekoliko komada i minusa u imenik, popustila je nevoljko, a potom smo prevodili neki prilično složen tekst. Opet sam se izvukao za dlaku i to mi je imponiralo, nakon svega.

A sada, za promjenu, sat engleskoga. Moje strepnje o mogućoj neplaniranoj erupciji oduševljenja zamamnom nastavnicom nisu se, na svu sreću, obistinile. Zašto ili kako to? Pa jednostavno zato jer je profesorica, valjda poučena prošlim nemilim iskustvom, došla, štono bi se reklo, zakopčana do grla te maksimalno uštogljena i ozbiljna. Osjetio sam, bila je nekako uzrujana i ljutita, što nije bio njezin običaj. Sigurno sinoć nije ništa *dobila*, a odnosilo se

na najnormalnije ljudske fizičke potrebe, ono što svakoj ženi i muškarcu s vremena na vrijeme *zatreba*. I ona je, u skladu sa svojom kolegicom iz zbornice, počela ispitivati, ali ja uopće nisam reagirao, nego sam je zamišljao u najboljem svjetlu, prisjećajući se ponedjeljka i nultog sata.

Kad me prozvala da odgovaram, noge su mi se odsjekle. Nešto me upitala, a ja, opčinjenim njezinom pojavom, bio sam kao oduzet. U svojoj sam glavi njezin upit protumačio kao svojevrsnu nemoralnu ponudu. Na trenutak sam samoga sebe uspio šokirati, ali sve je trajalo jako kratko. Prepričavao sam nekakav tekst, ajmo reći na šatro engleskom, jer su mi drugi šaptali. Glas mi je osjetno podrhtavao. Taj jezik kojim sam govorio bio je više nekakva mješavina njemačkog, hrvatskog i engleskog. Za oprostiti mi je jer mi se sve pomiješalo. Profesorica je, hvala Bogu, imala razumijevanja u tim situacijama, kada trema odvuče čovjeka, zapravo dijete, u neželjenom smjeru. Na kraju, gotovo da mi je poklonila tricu u imenik. Ipak sam ja jedan simpatičan dečko koji joj se zasigurno pomalo i sviđao, a ona meni još i više. He-he! Nek' se zna!

Na biologiji smo učili o kritosjemenjačama. Da ti glava pukne od silnih gluposti koje sam tada čuo. Biologiju je ipak trebalo dobro poznavati, ali način na koji je to naša učiteljica objašnjavala nije bio nimalo suvisao, već naprotiv, potpuno poražavajući i odbojan svima nama. Nakon biologije, moja ekipica i ja pošli smo k meni doma. Na povratku kući (zapravo k meni) opskrbili smo se cigaretama te oboružali *Stockom*, *Vodkom* i *Karlovačkim*. Za cure smo, kao pravi kavaliri, kupili litru nekog likera od

višnje (bar mislim da se zvao *Cherry*), crno vino i *Colu* za pripravu obožavanog nam *bambusa*.

Muzika je treštala, frendovi su čagali, dečki cugali, cure se cerekale, jedni su jeli, drugi spavali... Sve u svemu, pravi pravcati tulum! Iako već vidljivo nalivene, cure se nisu (po)dale. Mora im se priznati, vrlo su složne u naumu i dosljednosti te izuzetno moralne i čestite. Ali, srećom, ne zadugo. Zabava je kulminirala raspojasanošću većeg dijela mog razreda. Ples po stolovima, par razbijenih flaša, cure u grudnjacima (ove bujnije su ga jednostavno morale nositi), dečki u boksericama, mama na vratima...

Da, upravo tako. Crvena alarmna žaruljica se upalila okupljenom i razuzdanom mnoštvu. Je li to bilo od alkohola, golotinje ili divlje rock glazbe, ne znam točno, ali kad je mama otključala ulazna vrata, svi smo se u stotinki sekunde pribrali, otrijeznili, navukli odbačene prnje na sebe i ostali skamenjeni, pribojavajući se prve reakcije moje stare.

Očito umorna od zahtjevnog posla, mama je s grčem prešutjela viđeno, gutajući golemu knedlu koja joj je zastajkiivala u grlu. Samo je u prolazu, dok je ulazila u svoju sobu, malo odmahнула rukom u znak protesta i kazala da malo stišamo glazbu jer je već kasno, a i ona bi se htjela naspavati. Značilo je to samo jedno – kraj ove razvratne tinejdžerske zabave. To su ubrzo shvatili i moji gosti na veselici te su se postupno povlačili s bučnog poprišta svatko svome domu.

Kada se mama malo odmorila (pošto nije mogla usnuti, vjerojatno od stresa na poslu i kasnije doma), zajedničkim smo snagama pospremali nered u dnevnoj sobi, kuhinji i prostranom balkonu. Sve smo doveli u red i prvobitni položaj nakon sat i pol. Majka više nije prozborila ni riječ, a ja sam isto tako šutke otišao u svoju sobu, raspremio se i razmišljao o sutrašnjem danu, koji bi po mene mogao biti i više no opasan. Naime, mama sutra treba ići kod raske na unaprijed dogovorene konzultacije. Osim loših ocjena, roditeljima sam prešutio i prošlotjedni roditeljski sastanak. Nije mi se baš najbolje pisalo. Ali bit će što biti mora. Ovim pjesničkim zaključkom usnuo sam debelo iza ponoći.

*Petak, 13. listopada 19***

Lijep, ali neopisivo težak dan bio je preda mnom. Sunčev sjaj, glasna budilica i zvonjava telefona prekinuli su moje lijepe snove, snove o skladnoj i vedrijoj budućnosti. Nespretno sam ustao iz kreveta, gotovo se srušivši, kako bih se stigao javiti na telefon. Zvao je tata i poručio mi da stiže večeras. Sasvim službeno sam odgovarao na njegove upite, potvrđujući da je ovdje sve u najboljem redu. Ali nije bilo tako.

Mamurno jutro još me više omamilo pri pogledu na kalendar za današnji dan. I kako sam po običaju vrlo praznovjeran, tako sam i sada ostao zaprepašten vidjevši datum na kalendaru. Ondje je stajao datum (brojčana oznaka) koji mi se nikako nije sviđao. Čak i u najgorim snovima nastojao sam da se ne susretnemo – ja i *petak trinaesti*. Zbog sinoćnje pijanke nisam vjerovao u to što vidim, ali mi se vrlo brzo sve razbistrilo pred očima. Na kalendaru je lijepo i čitko bilo napisano *petak, 13. listopad 19***. Izuzevši odlazak moje stare u školu i dolazak tateka kući, ništa se loše ne bi trebalo dogoditi. No, kasnije se ispostavilo da nije baš sve bilo tako idilično i besprijekorno.

Obukao sam se, nešto prigrizao nabrzaka i istrčao na balkon. Već sam duže vrijeme osluškivao moje susjede vršnjake koji su vani na livadi *prašili nogoš*. Bila su petorica, dakle jedan im je nedostajao za igru. Sjurio sam se niz stepenice zgrade i već za minutu bio u omiljenom društvu. Zbog rupa na ovom travnjaku, rapidno smo se preselili na livadu iza zgrade u kojoj sam stanovao. Tamo je teren bio primjetno ravniji i samim time pogodniji za kvalitetnije poteze na travi.

Nakon zabijena dva gola u protivničku mrežu, pri čemu smo svladali suparnike rezultatom 6:3, pošli smo se zasluženo odmoriti na zidiću kod ulaza u susjedno stubište. Onako vrućima i uspuhanima nije nam ni na kraju pameti bila moguća opasnost, tj. bojazan od prehlade. Betonski je zid, naime, u ovo doba godine bio hladan kao led. Kako doista nismo zdravo razmišljali, za okrepu smo kupili litru i pol mrzle *Nare* te je s guštom popili, bratski je podijelivši.

Mimo nas su gore-dolje prolazili sustanari te nabacivali prema nama pokoju riječ. A mi, kakvi već jesmo (mali huliganski klan), tihim psovka, nepristojnim gestama i mimikom samo smo prolaznicima davali do znanja da ne poštujemo nikoga i da nam se uopće ne trebaju obraćati.

Trenutak poslije, dvije su omalene Romkinje nešto izvlačile iz kontejnera za otpad, a mi smo im potihom, na prstima, prišli s leđa i pokušali ih zatvoriti u tu veliku metalnu konzervu da ne mogu izaći. U naumu nismo u potpunosti uspjeli, ali su nam one zato u trenutku gnjeva i prepada na svom materinjem jeziku dobacile neke pogrdne psovke koje smo *po naški* itekako dobro razumjeli.

Od ostalih spački koje smo toga prijepodneva učinili bio je skoro jedan razbijen prozor na autu, susjedu loptom gotovo izbijen zub, špricanje prolaznika vodom iz plastičnih pištolja... Najlošije od svih nas prošao je ipak moj dvije godine mlađi prijatelj, kojemu je jedna stara baba, iz zgrade do moje, prisvojila nogometnu loptu, pravu *kožnjaču*, i prethodno je izbušivši, prerezala nožem po pola. Prema njezinim riječima, previše smo vikali jedan na drugoga, sve to u žaru borbe, a stariji ljudi psihički ne mogu podnositi toliku buku, ciku i graju raspamećene omladine. Bila je to već druga lopta koja je ovako neslavno okončala svoj vijek trajanja. Prvu loptu nam je sa svih šest kotača (s jedne strane) pregazio teški tegljač, totalno je izmrcvarivši i sabivši, tako da je od nje ostala samo jedna otužna kožnata palačinka.

Ostao sam vani malo duže jer nisam imao prvi sat nastave, što je za petak kao posljednji radni dan u tjednu i više nego poželjan rasplet. Spremio sam se za školu i pohitao u smjeru sjevera.

Putem su neka sitna djeca (prvi ili drugi razred osnovne) razbacivala petarde po pločniku plašivši nedužne prolaznike, uglavnom starije, ionako krhkoga zdravlja. Starčeki su sa zgražanjem komentirali katastrofalno loš odgoj današnje djece i mladeži. Ja sam također potajno kipio od smijeha, zadržavajući ga krajnjim naporima da ne prasnem. Pasivni promatrači su to možda i skužili, ali mene nije bilo osobito briga.

A u školi se ništa gore nije moglo dogoditi. Umjesto da profesorica iz hrvatskog da pismeni ispit kako je obećala,

ona je počela usmeno ispitivati sve one kojih u ponedjeljak nije bilo na nastavi. Prvoga je prozvala mene. Bez previše nećkanja, zdušno sam odbio odgovarati, protestirajući i tražeći pismenu provjeru znanja. Ispriku da se nisam stigao dovoljno pripremiti, naravno, nije uvažila, pa sam tako uz jedinicu iz zalaganja ubilježio i *kulju* iz usmenog. I to baš danas kada mama dolazi u školu na informacije.

Na velikom odmoru sam iza ugla vidio majku koja je vrlo ljutito odlazila kući. Otprilike sam naslućivao što me može čekati kada se vratim doma.

Na engleskom profesorice nije bilo jer je imala neki seminar koji se održavao negdje na jugu naše zemlje. Nismo joj to zamjerili, a ja iz više razloga, zna se i kojih.

Na satu kemije vršili smo neke čudnovate pokuse.

Fizika mi se po prvi put učinila zanimljivom. Učitelj me zadužio da mu malo pospremim laboratorij. Pridružio mi je još dvije vršnjakinje iz razreda koje su trebale prebrisati vlažnim krpama i složiti u pripadne ladice ono što sam ja pretumbao. Kako smo bili pretihi, osim povremenog hihotanja, učitelj je zagalamio na nas neka ne spavamo već radimo. Od tog trenutka počeli smo ozbiljnije shvaćati svoju dužnost i povjerenu nam zadaću, pa smo se malo grublje odnosili prema stvarčicama u labosu, dižući popriličnu buku. Učitelj je zadovoljno povikao: *Taaakooo, momčinooo!* Ozario sam se, ponosan pred curama koje su se smješkale. Baš je superbrzo završio ovaj sat.

Povijest je ispitivala one koji još nisu odgovarali.

Sljedeći tjedan su me očekivali brojni testovi, kontrolni i usmeni ispiti, ali i nezaobilazna zadaćnica iz hrvatskoga. Hvala Bogu da je stara obavila konzultacije prije ovih teških dana.

Kad sam stigao kući, roditelji su nešto potihlo razgovarali, potom smo večerali u miru, a onda su oboje u glas, vjerojatno na unaprijed dogovoreni znak, ispalili srdito:

“Zašto si nam krio za roditeljski sastanak? Zašto nam tajiš ocjene? Zašto... Zašto?”

Pitali su oni još mnogo toga, a ja, jadan, nisam znao kamo da pogledam, da osjetim barem kratkotrajni spas ili ruku zaštitnika koji će me povući k sebi da se ne utopim u vlastitim neistinama. Izrešetal su me pitanjima od kojih mi se doslovce zavrtjelo u glavi. Strogost, uzrujanost, osjećaj prevarenosti i kazna na pomolu nadvili su se nada mnom kao golema pjena najgušćih i najdebljih grmljavinskih oblaka koji su svakog trena trebali ispustiti veliku količinu hladnih kišnih kapi skupljenih u jezovitom pljusku. Tata je malo pričekao moj odgovor, ali kako ga nije na vrijeme dobio, podivljao je kao nikada do sada. Zgrabio je remen i opalio nekoliko puta preko mojih leđa demonstrirajući svoju silu i nadmoć. Jecao sam i plakao kao tek rođeno dijete, nekako otpuzao u sobu i zavukao se u krevet, snužden i postidjen. Gdje su se sada sakrili(e) svi ti silni dječji pravobranitelji(ce)?

Roditelji me više nisu ni pogledali te večeri. Jedino sam čuo majku kako predbacuje ocu da nije trebao biti tako grub sa

mnom i kako me očekuje stroga kazna. Vrtio sam se cijelu noć ne mogavši zaspati. Tek pred jutro san mi se lijeno navukao na oči.

*Subota, 14. listopada 19***

Ujutro oko 9 sati mama je ušla u moju sobu i rekla mi da ne smijem van na igranje punih mjesec dana, sve dok ne popravim ocjene. Znao sam što je to značilo i koliko ću sada morati učiti. Nema više televizije, glazbe, igranja s vršnjacima, društva, cigareta, računala i igrica. Samo učenje, učenje i učenje. Petak 13. je uistinu ispunio sva moja zla i tegobna očekivanja, a mene sasvim ponizio, učinio manjim od makovog zrna.

Dan je protekao jadno, sasvim loše i dosadno, unutar četiri neprelazna zida. Sve što mi je ostalo, a što mi još nisu uspjeli pronaći i zabraniti, bila su tri primjerka nekih stranih porno-časopisa uz koje sam proveo gotovo čitav dan. Ovako zatvoren i zaključan u sobi, barem sam uspio u miru spoznavati vlastitu spolnost. Proučavajući sebe (uživo), proučavao sam i žensko tijelo (sa slika), što me u posljednje vrijeme, posebice od onog dana s proficom iz engleskog, snažno zaokupljalo.

S roditeljima gotovo da nisam razmijenio ni riječ. Dok su oni gledali televiziju, ja sam pisao dnevnik zamišljajući sebe i profesoricu... kako bih s njom mogao razmjenjivati

nježnosti. Inspiracija mi je stizala ponajvećma iz vrućih i paprenih časopisa čiji sam sadržaj sa zadovoljstvom upijao u sve svoje pore, bolje rečeno udove.

Zaspao sam zadovoljan što mi je jedan dan kazne omogućio spoznavanje sebe, svojih bližnjih, te je bio neuobičajeno koristan za moj budući emocionalni razvoj. Valjda?

*Nedjelja, 15. listopada 19***

Nedjelja je, kao i svaka druga, bila pravi dan za posjet crkvi i odlazak na Svetu misu, naravno s roditeljima. Jutro je tako i započelo. Svi smo se lijepo uredili i ušminkali, odjenuli smo bijele košulje i crne hlače (tata i ja), a mama je uz bijelu bluzu odjenula tamnoplavi šos. Nabacili smo jakne i natašte otišli u crkvu.

Sve je još bilo sumorno od prekjuečerašnjeg dana, zna se, poradi mene i mojih grijeha. Trebao sam se ispovjediti za zlodjela koja sam nedavno počinio, ali je već i sam odlazak na Svetu misu trebao naznačiti moje lagano pročišćenje duše i mini-ispovijed.

U crkvi je velečasni propovijedao o obiteljskoj zajednici i njezinoj važnosti u društvu. Za pravo čudo, upijao sam mozgom svaku svećenikovu riječ. Nakon mise osjećao sam se jačim, snažnijim i otpornijim na zlo koje stalno i odasvud vreba.

Nedjeljni nas je ručak sve nekako raznježio. Imao sam blagi osjećaj da se duhovi u našoj kući smiruju.

Kasnije poslijepodne, nakon ručka, otac mi je pomagao s učenjem predmeta koje sam za sljedeći tjedan morao solidno nabubati, što napamet, a što razumom. Oca sam dugo netremice gledao i shvatio da on uopće nije tako loš kakav se na prvi pogled čini. Znao sam, bio je opterećen silnim obvezama na radnome mjestu, ali i šire. Uostalom, tištilo ga je ono što i sve ljude (više-manje) na ovom okrutnom svijetu: vraćanje kredita, podmetanja na radnome mjestu, poneki zdravstveni problemi, društveno-politički problemi, sumnjičavost, ljubomora... da ne nabrajam dalje.

Kasnije navečer, kada smo sve ponovili i bili uvjereni da sam glavninu zapamtio, dopustili su mi da pogledam neku komediju na telki.

Zaspao sam oko 22 sata jer sam ujutro rano imao nastavu. San me odveo dalje u neizvjesnost. Razmišljao sam o onome što me očekuje u idućem tjednu. Priznao sam samome sebi da se pod hitno moram mijenjati. I to nabolje...

2. dio

Ponedjeljak, 23. lipnja 19**

Nakon što su se strasti u mojoj kući uvelike stišale, a ja uz pomoć roditelja i plaćenih instrukcija popravio sve svoje nedovoljne ocjene u proteklim mjesecima, lakše sam disao. Škola je pred koji dan završila i sve brige su sada ostale iza mene. Iznenada su me počele zaokupljati neke nove i dosad neistražene teme.

Ustao sam već vrlo rano, oko 7 sati, premda nisam trebao ići u školu. Nešto me vuklo u kupaonicu. Želio sam se osjećati čisto, mirisno i svježije. Lagano sam se otuširao. Prvi put u životu uzeo sam tatinu britvicu i potegao njome par puta preko obraza. Uspio sam skinuti par kovrčavih maljica kod ušiju i ispod nosa. Nazirale su se već tjednima i bilo ih je ružno vidjeti. Zadnjih dana nastave već su me neke cure zezale, a frendovi iz razreda su bili ponosni. Smijali su se i bodrili me, nešto kao u stilu: *Napokon i ti postaješ pravi muškarac!* Osjećao sam promjenu koja postupno nadolazi, pa sam je htio dočekati spreman. Shvatio sam da je ulazak u pubertet vrlo čudna, ali i moćna stvar. Naravno, tijekom svog prvog brijanja uspio sam se porezati. Iscurilo je malo krvi iz mikroranice, ali ništa

ozbiljno. Brže-bolje utrljao sam nekoliko kapi tatinog losiona poslije brijanja na bazi alkohola i osjetio lagano peckanje i svrbež. Crveni plikovi su blago izbijali na koži, no srećom nisu dugo potrajali. Tako svježe okupan i namirisan stao sam pred ogledalo. Još gol, tek u boksericama, činio sam neke pokrete koji bi više odgovarali filmskim junacima nego jednom tinejdžeru koji se tek odvažio nakratko približiti svijetu odraslih. Gledao sam svoje blijedo tijelo i uočavao na njemu brojne nedostatke poput blago pogrbljenih leđa, mršavo-kvrgavih nogu i šiljastog nosa. Zgrčio sam ruke u laktovima i pokušao napeti mišiće nadlaktice. Bili su slabi i nezamjetni. Nevino dječjačko tijelo nije mi se osobito svidjelo, ali sam čvrsto odlučio uložiti truda u njegovo oblikovanje. Pritom nisam toliko mislio na zdravlje, nego kako se dopasti curama, zapravo jednoj crvenokosoj.

Već me neko vrijeme proganjao poseban osjećaj. To je bila kombinacija ushićenosti, kad je čovjeku sve lako činiti, i vedrine, kad te nitko i ništa ne može razljutiti. Kristina mi nikako nije izlazila iz glave. Izdaleka je sličila Pipi Dugoj Čarapi, koju sam kao mlađi volio gledati na televiziji. Njezine kovrče bile su simpatične, a poneka pjegica na licu vrlo zavodljiva. Kad smo se mimoilazili na školskom hodniku, uvijek je mirisala na neko voće – smokve, trešnje ili jagode, baš sve ono što volim. Iako to nevoljko priznajem, čini se da sam se zaljubio. Te ugodne emocije došle su nekako neočekivano, spontano i u pravo vrijeme. Nisam više strepio od loših ocjena, zabrana svojih roditelja ni želje da igram nogomet s vršnjacima. Sve je to splasnulo, a ja se orijentirao u sasvim drugom smjeru. Odlučio sam

kako nešto trebam poduzeti po ljubavnom pitanju. Sve se odvijalo iznenađujuće brzo.

Kako je nastava završila, a slobodni dani bili pred nama, nisam baš previše vjerovao da ću je često sretati. Planirao sam je pozvati u kino i na kolače pa je trebalo detaljno razraditi osvajački plan. Osjetio sam da je danas taj dan, pa možda mi se sreća osmijehne. Nakon doručka i pospremanja svoje sobe, što inače nije moj običaj, potražio sam Tinin telefonski broj u imeniku. Skupio sam hrabrosti i okrenuo magičnih pet brojeva na brojčaniku starog crvenog *Iskrinog* telefona. Napeto sam osluškivao tko će se javiti s druge strane i hoću li čuti milozvučni glasić moje riđokose. Pripremio sam neki suvisli govor kad je čujem. No, ipak, najprije se javila njezina mama. Glas joj je bio vrlo služben, a jezik britak. Strogo je upitala tko sam i zašto zovem. U početku sam se lagano smeo, ali već u sljedećem trenutku sam prilično pribrano i razgovjetno molio da mi se javi njezina kći, ako je u kući. Pozvala ju je i morao sam čekati skoro pola minute slušajući tišinu i Kristinine ubrzane korake dok pritrčava telefonu.

“Bok! Dario pri telefonu. Kako si?”

“Bok! Ne znam koji Dario.”

“Stanujem u zgradi do tvoje. Jednom smo se upoznali na ulici dok sam bio s prijateljem, a ti s frendicama.”

“Aaa, ti si?! Pa otkud ti broj telefona?”

“Raspitao sam se i doznao. Čuj, jesi li za kino večeras?”

“Molim?!”

“Dobro, možemo i samo na kolače.”

“A zašto bismo?”

“Pa, onako. Nemam ništa u planu za danas. Sjetio sam se tebe i...”

“Ne znam. Trebala bih sa svojimima kod bake i djeda u Slavoniju.”

“Tamo uvijek stigneš. Ljeto je dugo.”

“Imaš pravo, ali već sam ih se poželjela. Nedostaje mi i ranč s konjima.”

“Ma nemoj! Zar i konje imaju?”

“Itekako. Da ih samo vidiš kako su lijepi.”

“Zavidim ti.”

“Imaš i na čemu. Ha-ha! Čekaj da pitam mamu. Nazovi za deset minuta. O. k.?”

“Može, čujemo se.”

I tako sam ja sada morao čekati punih deset minuta, koje su trajale kao vječnost. Pogledavao sam na sat svakih pet sekundi misleći kako je već vrijeme da je ponovo nazovem. Jedva dočekavši, primio sam telefonsku slušalicu i iznova birao njezin broj.

“Halo! Kristina, ti si?”

“Da, mogu ići s tobom. Mama se složila.”

“Super! Kad ćemo onda, mislim, u koliko sati... ovaj... da se nađemo... i to?”

“Vidimo se kod jezerca u 7.”

“Može, odgovara mi.”

“Vidimo se.”

“Jedva čekam.”

Dan mi je užasno sporo prolazio, kao da sam iščekivao nešto neviđeno. Nikako da dočekam taj sudbonosan susret. Vrtio sam u sebi film što bi se sve moglo večeras događati u njezinoj blizini. Najviše od svega zanimalo me po kojem će voću danas zamirisati moja simpatija. Vrijeme sam tratio ili u kupaonici ili u svojoj sobi te slušajući radio. Zube sam oprao barem tri puta jer sam od treme već zaboravio da sam ih oprao. Nisam mogao ništa jesti, premda je za ručak bio moj omiljeni grah s kobasicom. Pojeo sam tek jedan kolač od rogača s grožđicama preleven čokoladom. Na balkonu sam gledao u nebo, a u sobi zurio u svoju sliku na kojoj sam bio u pionirskoj odori. To me podsjetilo na lijepe dane u recitatorskoj grupi i sve što mi se dogodilo u ovih nepunih četrnaest godina života. Ni sam ne znam koliko sam puta danas pogledao na sat od uzbuđenja. Mami sam rekao, ako me nazove tko od frendova za nogomet, da me nema kod kuće. U potpunosti sam bio usredotočen samo na bitan događaj u mom životu koji tek predstoji. Gelom sam složio neku jež frizuru te odjenuo svijetloplavu polo

majicu, bijele hlače i tenisice. Svidjelo mi se ono što sam u ogledalu vidio. Namirisao sam se nekim skupljim tatinim dezodoransom i duboko udahnuo.

Spreman sam za prvi spoj! uskliknuo sam negdje duboko u sebi.

Osjetio sam neku posebnu snagu, ustreptalost i uznemirenost. Danas izlazim s mojom simpatijom i nadam se da će sve proći baš kako treba. Jednostavno mora.

Konačno, dočeka sam taj famozni trenutak izlaska iz zgrade. Jedino što nikako nisam želio je da me na putu ulicom do parkića sretne netko poznat. Bio sam lijepo dotjeran, ušminkan i mirisan pa bi taj netko mogao svašta pomisliti. Ovo baš i nije bio moj uobičajeni stil odijevanja i bilo bi realno očekivati da su mi namjere tko zna kakve. Kako je to red i navada, stigao sam prvi na dogovoreno mjesto. Ondje sam čekao svoju dragu sigurno nekih petnaestak minuta. Već sam se blago uplašio kako je odustala i neće doći. *Izgleda da sam prevaren*, ponavljao sam neopravdano. Šetkao sam uokolo jezerca, gledao obližnje kipove, a posebice skulpturu Dječaka koji piški. Taj me kipić po ne znam koji put prisjetio na rano djetinjstvo i šetnje s roditeljima za lijepa vremena. Srećom, i danas je bio upravo takav, topao i sunčan dan, bez ijednog oblaka. Sve mi je to ulijevalo optimizam da će Tina ipak doći.

U sljedećem trenutku pojavila se moja vila. I doista je to i bila, u pravom smislu riječi. Gusta crvenkasta kosa padala joj je skroz do guze i to sam prvo zamijetio. Na sebi je imala

traperice i bijelu bluzu s volančićima. Kosa joj je bila uredno začešljana i blago sužena, iznad oba uha učvršćena kopčicama, a šiške blago ispupčene od čela i... neodoljive. Smeđe oči caklile su se od strepnje i neiskustva. I moje su pomalo suzile, a ruke drhtale dok sam se pozdravljao s njom.

“Idemo, film će uskoro početi!” navaljivao sam umjereno.

“Ne bih u kino. Radije bih da prošetamo”, kontrirala mi je ona.

“Kako želiš”, pomirljivo ću ja.

Uopće mi nije bilo žao što ćemo propustiti tu osrednju tinejdžersku pustolovnu komediju koja je danas na repertoaru. Ionako sam *Gooniese* već gledao nekoliko puta i uvijek s istim žarom. Priroda je ipak bila puno bolja odluka. Oboje smo bili pomalo zbunjeni i lagano zamuckivali. Tješilo me to što sam shvaćao da i ona osjeća isto. Primio sam je za ruku bez ijedne uvodne riječi. Oboje smo znali što to znači. Njezin je pristanak upravo ono što sam s nestrpljenjem očekivao. Dlanovi su nam se lagano znojili i to je, po meni, bio jako dobar znak.

Šećući po parku, pričali smo o školi, prijateljima, planovima, stalno se držeći za ruke. Znao sam da voli jesti slatko. Kad sam se približio njezinim usnama da je poljubim, osjetio sam neki kakao. Priznala je da je netom prije izlaska večerala *Eurokrem* s kruhom. Iznenada sam se odvažio i poljubio je u usta. Osjetio sam posebno treperenje tijela. Vjerojatno se i njoj slično događalo. Slutio

sam to po ubrzanom lupanju srca svaki put kada bih je zagrlio i privukao k sebi. Sva sreća što se nije opirala jer joj je ovo iskazivanje nježnosti odgovaralo. U ovim osjećajnim izljevima nisam prepoznavao samoga sebe. To nije bio isti onaj Dario od ranije. U ovih nekoliko mjeseci sam se toliko preobrazio da ni mojim roditeljima nije bilo jasno otkuda takva iznenada promjena identiteta. Naravno, ubrzo će im postati jasno.

Nakon dvosatne šetnjice i pet-šest dugih strasnih poljubaca, Kristina je rekla da mora kući. Kolona od pedesetak ljudi, najviše parova, prodefilirala je pokraj nas, dajući nam time do znanja da je film završio i da se primakao neželjeni rastanak. Kako nam roditelji ne bi posumnjali gdje (ni)smo bili, morali smo se vratiti svatko svome domu. Poljubio sam svoju ljepoticu za kraj i poželio da se nešto slično ubrzo ponovi, možda već sutra. U stan sam stigao oko pola deset, ni prerano ni prekasno, praktički u sumrak. Appetit mi se iznenada otvorio nakon cjelodnevnog posta uzrokovanog ljubavnim uzbuđenjima. Pojeo sam tri kriške kruha s *Argeta* kokošjom paštetom i veliki paradajz. Nakon večere sam popio mlijeko i zadovoljan gledao televiziju. Na telki je po ne znam koji put prikazan čuveni vestern *Za šaku dolara*. Pošto mi je Clint Eastwood bio omiljeni glumac, film sam prožvakao u jednom dahu i, sretan, nježno zahrkao. Još sam se neko vrijeme oblizivao osjećajući po ustima sladak okus moje voljene.

*Utorak, 24. lipnja 19***

Da su želje jedno, a mogućnosti nešto sasvim drugo, postao sam svjestan već sljedećeg dana. Slučajno sam od mame doznao kako je Kristina rano ujutro otputovala s roditeljima u Slavoniju. Vidjela ih je ispred pekarnice kako su se odvezli dok sam ja još čvrsto spavao. To je za mene bio veliki jutarnji šok. Nevjerica i razočaranost što sam ih osjećao njezinim odlaskom izazvale su u meni onaj stari gnjev i netrpeljivost. I baš kada sam pomislio da mi je sve napokon krenulo, kako postajem bolji, osjećajniiji, smireniji i pametniji, dogodi se nešto ovakvo, a što nikako nisam mogao izbjeći. U ovim trenucima Tina je bila centar mog svijeta pa se samim time moja tuga činila još većom i bolnijom. Kako ću sada nekoliko dana bez nje? Ovo pitanje proganjalo me kao najgora noćna mora. Ni pretpostavljao nisam što će me ubrzo snaći. Prvi dan bez nje i već sam se osjećao osamljeno, trulo i neispunjeno. Život mi više nije imao smisla. Kristina je otišla tiho i bez najave. Jučer je tek spomenula odlazak na selo kod djeda i bake, ali meni se to učinilo neizvjesno, kao da se pokušava izvući. Bio sam neutješan i jadan.

Ték sam u potpunosti izgubio, a daljnje uljepšavanje i mirisanje nije više imalo smisla.

Cijeli dan sam boravio šćućuren u svojoj sobi i nikoga nisam puštao blizu. Nije mi bilo ni do čega. Znao sam da bi se samo naslađivali vidjevši me ovakvog – nikakvog. Grozio sam se pomisli otkrivanja moje tajne veze s dotičnom. Pošto mi je ona bila prva cura u životu, a ja mlad i neiskusni za druženja udvoje, odlučio sam to tajiti od radoznalih poznanika. Što ih briga gdje sam, s kime i kada? To nije ničija briga. Sam biram što ću i kako ću. Očito je da nisam bio spreman na brojna pitanja o sebi i kako provodim ljetne praznike. Jedino što sam iskreno želio je da ugledam Tinu, pričam s njom i da šećemo do duboko u noć. Ali situacija i nije bila nešto obećavajuća.

Poslijepodne me nazvao frend iz ulaza. Izašao sam ispred zgrade, tek toliko da mu ispunim želju. On je pričao, valjda, kad ide na more i gdje, kako će mu starci kupiti novi *Mountain Bike* i tako to. Slušao sam ga napola, jedva pamteći što govori. I on je primijetio da sam skroz odsutan i nekako čudan, neobičan. To jednostavno nisam bio ja.

“Što je s tobom? Gdje ti je živost?” brinuo se.

“Ma, ništa, sve je o. k.” nevoljko ću ja.

“Ne bih baš rekao. Mislim da me uopće ne slušaš”, kužio je on.

“Nisam se naspavao”, lagao sam bezobzirno.

Odgovarao sam mu tek toliko, usputno, više da ga se riješim nego što mi je razgovor s njim trebao. Po glavi mi se motala samo Tinina slika, s naglaskom na predugu plamenu kosu. Sve drugo je bilo sasvim nevažno. Malo kasnije otišli smo na partiju biljara na tržnicu. Naravno, meni ništa nije polazilo za rukom. S druge strane, frend je rasturao. Imali smo sreće da je bio radni dan i još relativno rano poslijepodne, pa smo neometano mogli igrati našu omiljenu igru, bez uplitanja starijih i iskusnijih majstora. Utukli smo u ovu štapno-kugličnu igru čitava dva sata. I to je bilo nešto. Barem sam se malo opustio i oraspoložio. No, sve je to bilo kratkoga vijeka.

Stigao sam kući i pojeo dvije žlice sladoleda. To mi je bio prvi i jedini obrok u današnjem danu. Ovaj put sam se izvukao jer se nisam trebao ispovjediti o svom privatnom problemu. Frend nije ništa posumnjao pa mi je utoliko laknulo. Cijelu večer sam slušao glazbu s *walkmana*, dok nisam zaspao sa slušalicama u ušima. Iz sna sam se prenuo negdje oko 3 ujutro. Morao sam se pomokriti i tada sam osjetio da me slušalice žuljaju. Vrativši se iz zahoda, bacio sam ih na pod skupa s *walkmanom*. Zalegao sam i nastavio dalje spavati, skroz nesređenih misli.

*Srijeda, 25. lipnja 19***

Jako opterećen prethodnim zbivanjima, koja i nisu nalik jednom trinaestogodišnjaku, nisam uspijevaao poslagati kockice u svojoj glavi. Ustao sam prilično kasno. Nemirni snovi probudili su me po drugi put u ne baš čistoj (i suhoj) opremi za spavanje. Odmah sam otišao u kupaonicu na tuširanje. Nakon presvlačenja u čiste krpice, krenuo sam s tjelovježbom. Počeo sam raditi trbušnjake i sklekovae kako bi mi mlohavo tijelo očvrsnulo i kako bih bio još privlačniji suprotnom spolu. Osjetio sam da je sada nekako pravo vrijeme da poradim na svom fizičkom izgledu koji, istini za volju, i nije nešto posebno. Umorio sam se već nakon desetak skleкова jer sam ih želio napraviti onako kako treba, baš po vojničkim pravilima. Trbušnjake sam isto jedva jedvice odradio, napravivši ih točno 47 komada. Bio je to moj svojevrsan rekord s obzirom da sam ih u školi, na satu tjelesnog, mogao napraviti tek tridesetak u minuti. Doduše, ovaj put sam imao i malo više vremena, a osim toga, nije mi se nikamo žurilo. Očigledno je da nisam u formi. S druge je strane također očito da spolno sazrijevam i da sam debelo zagazio u pubertetske godine kada se s tijelom svašta događa. Neke osobine u mojem ponašanju su

me iznenadile, a na neke sam već odavno bio spreman. U svoj toj vježbi i očekivanju skorašnjeg odlaska na more, uspio sam odagnati misli s moje neprežaljene Kristine.

Zapravo, nisam još bio siguran što ona želi jer mi se nije izjasnila. I nije se javila iz Slavonije, a ja nisam znao njihov telefonski broj ondje. Možda u kući na selu i nisu imali telefon, tko zna? U svemu sam tražio neko opravdanje i tješio se običnim banalnim razlozima. Tinu sam uzdigao na prijestolje i divio se njezinoj nedodirljivosti. No, nije mi se svidjelo što je tako naprasno otišla. Najviše me živciralo to što nisam znao pravi razlog njezinog odlaska. Ne vjerujem da je samo riječ o odmoru i želji da vidi baku i djeda. Sumnjao sam da se radi o nečemu mnogo složenijem. Tako sam, opet po prvi put u životu, osjetio još nešto neobično – emocije koje su upućivale na ljubomoru. Ma je li moguće? Dario, pa ljubomorani? Ljubav i ljubomora su osjećaji koje do pred neki tjedan nitko ni u ludilu ne bi pripisivao meni, ni u kojem obliku. Baš suprotno. Arogancija, podlost, grubost, pa da ne pretjeram, i blaži oblik huliganstva, sve to sam bio stari ja. Kristina i loše ocjene koje sam jedva ispravio pred kraj školske godine ono su što me istinski preobrazilo u malo bolju i osjećajniju osobu.

Iako mlad, shvaćao sam mnogo toga. Valjda su geni taj ključ, pravo objašnjenje svega. Ipak su mi roditelji visokoobrazovani akademski ljudi, pa sam u toj činjenici tražio pravi razlog svoje iznadprosječne inteligencije. Razumio sam neke stvari brže od svojih vršnjaka i ponosio se time. Ali problem je što neke svoje talente nisam koristio u pravoj mjeri, posebice u školi. Lijenost, nemar i

kampanjsko učenje doveli su me do ruba opstanka u istoj generaciji. Postojala je velika mogućnost da ne uspijem završiti razred i da postanem ponavljač. Moji roditelji si to ne bi nikada oprostili i zato su me stisnuli na vrijeme, dok se još puno toga moglo spasiti. Šteta je za mene što sam svrstavan u one lošije učenike, ali najviše krivim samoga sebe. Znao sam to i otprije, ali nisam ništa poduzimao. Poboljšavanjem svojih ocjena i prolaznosti vrlo bitnog sedmog razreda s vrlo dobrim uspjehom, moja moć je krenula uzlaznom putanjom, a ja sam se, odjednom, počeo osjećati dominantnim. Bez lažne skromnosti, pravio sam se važan i time poboljšao svoj ugled među ostalim tinejdžerima, kako u školi, tako i u ulici u kojoj sam stanovao. Uvidio sam da od gluparija i neozbiljnosti *nema kruha*, kako bi znao reći moj djed. Ponekad sam se znao zapitati što o meni, tako prgavom i nekulturnom, misle susjedi i rodbina, vršnjaci i njihovi roditelji, a što mama i tata. Nisam bio dobar, ali kajanjem i prisilnim odlaskom u crkvu i to se promijenilo. Barem se nadam, za stalno. Vjerujem da neću pokleknuti pred novim izazovima i da se neću prikloniti nekom starijem od sebe koji bi bio opasan i nepopustljivi vođa. Takav mogu biti samo ja i zato moram biti hrabar i ustrajan u naumima.

Tako sam uvjeravao samoga sebe sve dok nije zazvonio telefon. Prenuo sam se iz svojih misli i doslovce doletio do brzoglasne sprave. U sekundi sam prešao tih 5-6 metara od svoje sobe do predsoblja.

“Kristina?!” ponadao sam se sav ozaren.

“Halo? Kakva Kristina, ja sam”, odgovorio je moj otac.

“Aaa, ti si. Reci, tata?” upitao sam razočarano.

“Što radiš?” brižno će on.

“Pa evo, ništa posebno”, odgovarao sam pomalo smeteno.
“Kad ručam, najvjerojatnije ću malo van s dečkima, ispred zgrade.”

“Dobro. Ali prije toga operi suđe i pospremi svoju sobu. Znaš i sam kako je uvijek razbacana. I složi stare knjige u kutiju da ih usput odnesemo tvojoj sestričnici u Gospić kad budemo išli na more.”

“Može, tata, dogovoreno”, obećavao sam samo da me pusti na miru.

“Ajde, sine, i budi dobar. Jesi li me razumio?” savjetovao je tata sina.

“U redu, ništa ne brini. Kad se vidimo?”

“Javim ti još. Mislim da ću opet malo zakasniti na večeru. Kad mama dolazi?”

“Ne znam točno, nije se još javila. Otprilike kad i ti, mislim.”

“O. k., ajde bok!”

“Bok!”

Roditelji su još ovaj tjedan radili, a od sljedećeg im je trebao započeti jednomjesečni godišnji odmor. Sigurno ga jedva čekaju. Mogu misliti kako bi meni bilo sa svim tim

nestrpljivim pacijentima, nervoznim liječnicima, okružen raznim neugodnim mirisima, bočicama s infuzijom, etilnim alkoholom, gazama, krpicama, flasterima, cjevčicama, injekcijama i tko zna čime sve ne. Težak je to posao. Rad u smjenama ne ostavlja mnogo slobodnog vremena. Dobro je to mama izgurala. Mnogo se toga treba poklopiti, i posao, brak, djeca, kućanske obaveze, *shopping*, pomoć bolesnom ocu (mom djedu)... A ni ocu nije posve lako. Učestale sudske rasprave, ročišta, sastanci, dodatni seminari, klijenti svakojake osobnosti, nepredvidiva čud optuženika, strašni zločini, šokantne životne sudbine... Za sve to treba imati istinske volje i hrabrosti. Nijedan od ta dva posla ne bih odabrao u budućnosti, osim ako mi ništa drugo ne preostane. Svaki posao ima dobre i loše strane, ali poslovi mojih roditelja ipak imaju puno više ovih lošijih, barem iz mog kuta tako izgleda. Često čujem, kada roditelji dođu kući i kada im se smjene preklope, kako se nešto prepiru, živčani su sami na sebe, na kolege s posla. Onda često, ni kriv ni dužan, i ja nastradam u toj njihovoj usmenoj rafalnoj paljbi. Znam se naljutiti na njih zbog toga, ali ubrzo postajem svjestan okolnosti u kojima su se našli pa zamjerke brzo zaboravim.

Lijepo je živjeti u sređenoj obitelji. Mnogi moji vršnjaci iz škole, njih nekolicina i iz razreda, uopće ne žive u takvom blagostanju. Većinom se radi o problemima s alkoholom nekog od roditelja, zatim o rastavljenim i samohranim roditeljima, djeci o kojoj skrbe staratelji, baka i djed, tetak i ujna. Neki od njih nemaju osigurane ni osnovne životne potrebe, uskraćena im je električna energija, neki po vodu idu i po kilometar-dva na udaljeni izvor. O kuhinji, toploj

peći, kupaonici i WC-u mogu samo sanjati. I sretni su, bez obzira na sve. Naučili su otpjeti svoje nedaće i uživaju u svojoj skromnosti. Tako i treba. Ne kažu ljudi bez veze da *nije sretan tko puno ima, već onaj koji malo treba*. I to je prava istina. Ljudi u današnje vrijeme zaboravljaju da je skromnost vrlina. Svi nekako olako prelazimo preko toga, a kada trebamo nekome pomoći, najčešće se ogлуšujemo, okrećemo glavu na drugu stranu i pravimo se kao da se nas to ne tiče. A to nije lijepo. I nije humano. Ljudi smo, a ne divljaci! Dobro, sada bi bilo dosta mog moraliziranja. Donedavno ni ja nisam baš bio neki svetac tako da je bolje da ušutim.

Danas sam ručao rizi-bizi s pečenom piletinom i zelenom salatom. Na piletini me najviše iritirala ona dosadna kožica na vrhu. S gađenjem sam je ogulio s bijelog mesa i bacio kroz prozor na livadu gdje smo igrali nogomet. Iako je prizor bio vrlo ružan, pri čemu je žuta pileća kožica poput neke plosnate ptičice letjela zrakom, nije bilo ni bez smisla. Znao sam da će ovakav nenadani slani specijalitet dobro doći lokalnim psima lutalicama ili slatkim macama u potrazi za zalogajem. Preživjeti je teško, posebno ako nemate nikoga svoga, pa ste napušteni i osamljeni. Snalaziti se za život i prehraniti se u surovom i škrtom svijetu izuzetno je teško, i ljudima i životinjama. Ponosan što sam učinio dobro djelo i spasio jedna gladna usta, umjesto da ovaj pileći sastavni dio propadne ucrvivši se, odahnuo sam. Jedino čemu sam se nadao jest da nitko od susjeda nije vidio što radim. Odmah bi uslijedile pritužbe roditeljima upućene na moj račun na popularnim sastancima kućnog savjeta, koje su uglavnom stanari

zaobilazili, najvjerojatnije zbog nezanimljivih točaka dnevnog reda. A to mi doista nije trebalo, posebice nakon što sam se toliko popravio. Odmalena rižu i grašak nisam baš obožavao, ali sam se prisilio to pojesti. Tu nezdravu osobinu naslijedio sam od svog tatka.

Srećom, kremšnite koje je mama napravila u nedjelju još su se dobro držale tako da su popravile ukupan dojam. Nezaobilazna *Coca-Cola* iz staklene litrene boce, ohlađena na +4 °C, upotpunila je doživljaj, a ja bio spreman za van. Već sam obuo tenisice kadli se prenem. Jooj! Pa nisam napravio ono što mi je otac rekao. Nabrzinu sam isprao tanjur, dvije vilice i čašu u toploj vodi. Ostavio sam da se ocijedi u sudoperu. *Čarli* nisam stavio jer sam ocijenio da nije potrebno. Tanjur nije bio osobito uprljan jelom, a čašu sam samo isplahnuo i odložio, još mokru, u viseću kuhinjsku garnituru. Malo zatim sam u svojoj sobi namjestio krevetninu i počistio radni stol. Knjige nisam htio preslagivati jer su me prijatelji već čekali na stubištu zgrade. Izašao sam na balkon provjeriti jesu li već dolje.

Vani je jednostavno bilo predivno. Uz zvuk tek pokojeg automobila onih koji su se vraćali s posla kućama, čuo se jedino pjev najrazličitijih ptičica. Uživao sam u živ-živkanju smeđih vrapčića, cvrkutanju prekrasnih žuto-crnih *bublastih* sjenica, a od svega su me se najviše dojmile radišne i neumorne crno-bijele lastavice. Vratile su se prije nekih mjesec i pol ponovo na staro mjesto. Prošle godine, iznad našeg velikog balkona na južnoj strani, od blata su kljunovima izgradile simpatično gnijezdo. Blato se na suncu posušilo, a struktura tvorevine je očvrstnula. I stajalo

je tako gnijezdo netaknuto sve od jeseni. Čud(n)o je kako se uopće znaju vratiti u svoj dom, a prevalile su toliko tisuća kilometara kada su u rujnu krenule u toplije krajeve. Svaka im čast. Najzanimljivije od svega je što obitavaju u malo široj zajednici, najčešće tri-četiri odrasla člana koji se međusobno pomažu i upotpunjuju. Skrbni roditelji danju neprekidno nadlijeću svoju nastambu i donose hranu prijateljici koja leži na jajima. Noću borave u gnijezdu, šćućureni na još neizlegnutim potomcima. Boje se grabežljivih sova i jastrebova, kojih se ovdje još ponegdje zna pronaći, najviše zbog blizine hrastove šume. U letu love mušice i kada im se kljunovi napune, donose ih u gnijezdo i hrane mlade. Kada se izlegnu mladi ptici, ljusku jednostavno izbace iz gnijezda. Moja mama tada blago poludi jer mora svako malo čistiti, ali to nije tako često. Ja je onda umirujem i objašnjavam kako nije strašno ono što su maloprije učinile. Složna su to bića, ali i neobično lijepa. Mala četvrtasta glavica, zaobljena tek na rubovima, i sitan nezamjetan kljunčić. Ustrašeno i s velikim oprezom proviruju iz malenog otvora koji nalikuje krtičnjaku, samo pod kutem od nekih 45 stupnjeva. Uvijek me iznova fasciniraju. Znam tako satima iz kuta balkona, skriven iza zastora, promatrati njihove radnje i predviđati daljnje poteze. Pri izlijetanju i ulijetanju u gnijezdo uvijek se najave i obavijeste ove svoje unutra tko dolazi, kada odlaze i da su uvijek u blizini ako bilo što zatreba. Kad je netko od nas ukućana na balkonu, pri čemu stojimo i razgovaramo s prvim susjedima s druge strane zgrade, lastavice ne uspijevaju doći do gnijezda jer se boje. Plaha bića kruže oko naših glava i kao da nas mole da se sklonimo kako bi

mogli nahraniti svoje potomke. A njima treba oko tri tjedna i spremni su za svoj prvi let. Čim to uspiju, osamostale se i priključe svome jatu. Tako osposobljene, spremne su se same hraniti loveći insekte u letu. Takav način hranjenja zahtijeva od njih neizmjernu koncentraciju, snagu i upornost. Moraju biti spretne i oprezne da bi preživjele. A opstanak je ono čemu svaka biljna ili životinjska vrsta teži. Preživljavanje i potomstvo temelj su zajednice.

Volim prirodu i razne pojave u njoj. To mi je, izgleda, nasljeđe od mog djeda koji je, prema majčinih pričama, obožavao boraviti okružen zelenilom, radeći u polju i ploveći u čamcu rijekom u potrazi za ribama. Dok je bio zdraviji, često je znao doći k nama u posjet. Kao klinca, posvuda bi me vodio i svačemu podučavao. Znali bismo satima šetati uz Kupu, ležati na travi i gledati u vodu. Povremeno bi se čulo bućkanje koje stvaraju ribice izlijećući iz vode i uskačući nazad u nju. Obožavao sam trgati šibljice na koje sam, po djedovom naputku, nanosio vlažno blato. Pritom sam ga pri vrhu šakama gnječio da se primi na drvo i onda snažno zamahnuo na drugu stranu rijeke. Iako malen, mogao sam već prilično daleko dobaciti takav prosušeni grumen koji je iznenađujuće glasno šlopnuo u vodu. Na površini su se, nedugo zatim, stvorili koncentrični krugovi kojima kao da nije bilo kraja. Djed je bio ponosan na unuka koji brzo ovladava novim vještinama. Znao je djed da će biti prilike za dokazivanje i kako će mi ta znanja kasnije dobro doći. Volim svog djeda, a otkad je baka umrla, još i više. Donedavno smo bili nerazdvojni i mnogo mi nedostaje. Bolestan je i treba danonoćnu njegu. Problem je što mama radi i ne može se

skrbiti za njega. Sva sreća pa je u našoj kući ustaljeno pravilo da, otkad je djed u domu, svake druge nedjelje odemo ga posjetiti. Naravno, donesemo mu pokoji domaći specijalitet jer više nema bake koja mu ih je spravljala. Majka je od bake mnogo toga naučila i snalažljiva je u kuhinji pa nismo željni zdrave papice. Ponajviše zbog djeda, biologija i zemljopis su mi najdraži predmeti u školi.

Ovako nostalgичnom nikud mi se nije išlo. Počeo sam preturati po ovogodišnjim i prošlogodišnjim udžbenicima. Listajući neke od njih, primijetio sam da unutra piše mnogo toga zanimljivog, čemu za vrijeme nastave nisam pridavao pozornost. Oba navedena školska predmeta pružala su mnoštvo korisnih informacija. Spontano sam se najviše zadržao na poglavlju o ljudskoj spolnosti. Što se događa u pubertetu, kakve promjene nastupaju kod cura, a kakve kod dečkića? Mislim da je naslov glasio *Primarna i sekundarna spolna obilježja kod djevojčica i dječaka*. Ova noćasnja pojava nije me iznenadila jer sam se s takvim problemom već ranije susretao. Prvi put me zbunila smolasta tekućina koja mi je iscurila *tamo dolje*. Sada, već malo upućeniji, shvatio sam da se to povremeno zbiva jer postajem muškarac. Djevojčice imaju sličan problem, samo što se on manifestira lučenjem tekućine crvene boje, a ne kako u televizijskim reklamama lažno prikazuju – plave. Tada sazrijevaju jajašca, što znači da djevojka odsad može i zatrudnjeti. Eto, naučio sam i ja ponešto korisno u osnovnjaku.

Neplanirano, opet sam se sjetio Kristine. Neki nagon me vukao k njoj i očigledno sam želio isprobati kako teorija

funkcionira u praksi. Ona je vjerojatno to sve već znala i plašila se mojih želja koje su lako mogle prerasti u nešto neočekivano. Prerano je bilo za takvo što pa sam se vrlo brzo pomirio s tom činjenicom. Naslućivala je Tina kamo vode oni moji nasrtaji i pokupila se čim dalje od mene. Bio sam već određena opasnost po nju pa se bezbolno sklonila dok još nije trebalo razmišljati o mogućim posljedicama. I dok sam ja tako bio posve zaokupljen seksualnošću, moji vršnjaci su naganjali loptu, vrištali i znojili se. Nisu imali pojma kakve odrasle brige mene more. Kamoli sreće da sam i ja mogao razmišljati o nečem bezazlenom. Ali uspjeh, moram. Bodrio sam samoga sebe. Školske knjige sam zgurao natrag u ormar i zaključao stan.

Izašao sam i osjećao se pomalo nelagodno. Kao da više nisam pripadao u svoje staro društvo. Nisu me ni primijetili da sam tu s njima. Igrali su nogomet, a ja sam stajao sa strane poput izgubljenog stranca. Barem da sam igrao stativu, ne bi mi bilo toliko krivo. Do prije par mjeseci bio sam glavni džek u ekipi, a sada kao da sam nitko i ništa. Šetkao sam lagano oko njih. Tek me Luka zapazio i mahnuo nabrzinu. Ali kao da i on nije to učinio od srca, kao da su mu zabranili da se druži sa mnom. Na licu sam mu razaznao osjećaj krivnje što me pozdravio. Nedugo zatim sam ih ostavio neka uživaju, a ja sam otišao u šetnju. Prolazio sam svuda. Bilo me i uz Kupu i ispred škole, ali i na jezercu. Šetao sam kroz šumu. Komarci su već lagano zujali oko moje glave, a vanjska toplina ublažena je u debeloj hladovini. Sjeo sam na klupicu i razmišljao o ponedjeljku. Još jednom su me proganjali nedavni događaji: prvi o kratkoj suknji profesorice iz engleskog i

mom crvenilu izazvanom trenutačnim stidom, a drugi o večernjoj šetnji u društvu moje prve prave simpatije Tine i prvim poljupcima. U ruci sam vrtio neku grančicu skidajući s nje listove. Nisam točno znao što radim jer su mi misli lutale kojekuda. Ustao sam i pošao dalje. Prošao sam čitavim putem, točno onako kao i prekjucher dok nisam bio sam. Slike su se vraćale, a osmijeh me tješio.

Nekako sam napunio dušu pozitivnom energijom. Smjeliji i čvršći vratio sam se u stan. Ondje su već bili mama i tata. Saznao sam da su stigli tik prije mene. Upravo su večerali pa je majka i za mene na kuhinjski stol postavila još jedan tanjur. Namjerno mi je dala isti onaj koji je od ručka ostao neoprano. Tatu je poprijeko pogledala sumnjajući u njega, da me nije upozorio da operem posuđe. Shvatio je njezin pogled koji je govorio više od riječi i odgovorio da mali sve zna. I bio je u pravu, a ja sam zasluženno dobio ono što sam tražio. Oni su jeli hranu od ručka, a meni je dala neku juhu. Pojeo sam je bez prigovora.

“Čudan si mi nekako”, zabrinuto je primijetila majka.

“To ti se samo čini”, dočekao sam je spremno.

“Ne bih baš rekla, ali neka ti bude. Kao da ti se nešto dogodilo...”

“Dječarac se zaljubio”, upleo se i tata.

“Možeš misliti”, opet ja tajanstveno.

“Proći će ga, ne brini”, znao je tata.

“Uzmi si parizera i sira. Čekaj, donijet ću ti paradajz”, nudila je mama.

“Hvala, mogu i sam”, bio sam nepokolebljiv i nepotkupljiv.

Nakon što smo večerali, tj. oni ručali, izvalio sam se pred televizor i gledao neki glazbeni *show*. Otac me ubrzo potjerao iz svog naslonjača jer je počinjao središnji *Dnevnik*. Kako je moj ćale trebao biti pravodobno informiran o svemu što rade njegovi dosadašnji, a možda i pokoji budući klijent, tako sam mogao samo šutke otpjeti ovo tjeranje. Ili ostati ili otići u svoju sobu. Treće mogućnosti kao da nije bilo. Pošto knjige nisam složio poslijepodne, odlučio sam to učiniti sada. Odvojio sam udžbenike za šesti razred od onih za sedmi i složio ih u dvije kartonske kutije. Potajice sam još jednom izvukao udžbenik iz biologije i iz njega istrgnuo dvije stranice gdje su bili opisani reproduktivni organi čovjeka. Pod noćnom lampom pokušao sam skicirati reproduktivne organe muškarca i žene i shvatio da mi još puno toga nije jasno, posebice ovaj ženski dio priče. Kako mi crtanje nije išlo od ruke, odustao sam od te aktivnosti. Odjenuo sam pidžamu i spremio krevet. Još jednom sam u gaćama provjerio je li sve kako treba biti i legao zadovoljan. Uskoro slijedi more, a tamo će biti komada koje ću u miru moći promatrati i analizirati do mile volje. A crtež ću spremiti u putnu torbu, da mi uvijek bude pri ruci ako zatreba.

*Četvrtak, 26. lipnja 19***

Pripreme za odlazak u južnije krajeve *Lijepa naše* polagano su se zahuktavale. Jutros sam se probudio odmoran i nakon dugo vremena prilično naspavan. Nakon laganog doručka i pospremanja sobe bilo je vrijeme da počnem slagati stvari za put. No, ipak, prije toga nazvao sam stan svoje simpatije Tine. Telefon je dugo zvonio, ali se s druge strane žice nitko nije javljao. Pokušao sam još jedanput, a kada ni nakon osmog odzvona nije bilo glasa, napokon sam odustao. Došlo je vrijeme da okrenem novu stranicu u svom mlađahnom životu. U torbu sam trpao sve i svašta. Četkicu za zube, šampon za kosu, losion za tijelo, razne parfeme i dezodoranse, sapun, mirisne maramice, pet pari bokserica, rezervne majice kratkih rukava, košulje na prugice, bermude, troje traperica, duge i kratke kupaće, čarape s raznim uzorcima, ručnike i još puno toga. Želio sam i na putu ostaviti dojam urednog i mirisnog mladića.

Kad je osnovno bilo spremno, red je i za malo zabave. Trebalo je nadoknaditi propušteno. Zviždući sam, onako kako me djed učio, dozivao jednog po jednog prijatelja i susjeda. Stavio sam dopola oba kažiprsta i srednjaka spojene u usta, svaki par s druge strane, i snažno puhnuo.

Na taj način proizveo sam prodoran zvuk koji je parao zrak između dviju peterokatnica. Nije bio poput Milčecova s Bukovca, ali je ipak bio dovoljno glasan i prepoznatljiv onima kojima je namijenjen. Ubrzo su se na balkonima počele pojavljivati radoznale glave mojih vršnjaka. *Ipak me nisu izdali*, radovao sam se zadovoljno. Jasno sam im naglasio da je kod mene mini-tulum i neka slobodno navrate. Ubrzo se na ulaznim vratima moga stana, zapravo stana mojih roditelja, pojavila svita šarenih uzvanika. Jedan još musav od čokolade oko usta, drugi je imao pekmeza na majici, treći brkove od mlijeka ispod nosa. Ali svima je bilo zajedničko to što su došli nepočešljani, neumiveni i izgužvani. Prije sam rado gledao *Družbu Pere Kvržice* pa je upečatljivost ovoga trenutka bila još naglašenija. Svaka sličnost s izmišljenim likovima u toj seriji očigledno je bila namjerna.

Majka je sinoć s posla donijela par bombonijera, neke čokoladice i guste sokove. Kavu još nisam pio pa je nisam ni ponudio gostima. I nju je dobila od nekog pacijenta, i to čitav kilogram one kvalitetnije iz Graza. Među bombonijerama učas sam iskopao onu s *Mozart* kuglama i ne oklijevajući je otvorio. Gosti su se počeli otimati koji će ugrabiti više čokoladnih loptica i zlatnika. Neke sam uspio sačuvati za sebe i mamu, a ostale podijelio. *Bajadera* smo se među prvima riješili jer nam nikako nisu odgovarale. Pili smo neke multivitaminske sokove raznih proizvođača i potajice prduckali uz dječjačko nepotrebno hiotanje. Uživali smo u svakom trenutku, a ja sam osjećao da opet dobivam kontrolu nad svojim klanom. Njihova naklonost je bila neupitna, a moje raspoloženje je raslo iz sata u sat.

Kristine se više nisam ni sjećao. Toliko mi je bilo lijepo u društvu stare škvadre da jednostavno nisam mogao ne primijetiti koliko mi ova nova, a zapravo stara, atmosfera godi. I oni su to primjećivali, ali su bili toliko zaokupljeni slasticama pa ih to nije previše opterećivalo. Naravno, nisu se kod mene pili isključivo sokovi. Bilo je tu i pive iz frižidera. Vino sam probao jednom u životu, ali me njegova kiselina toliko dotukla da sam povraćao dva dana nakon konzumacije. Friend iz ulaza starome je maznuo dvije kutije *Partner* cigareta koje je od švercera na tržnici nabavljao direktno iz Makedonije. Sloville su kao jedne od boljih na ovim prostorima za relativno pristojnu cijenu. *Ronhill* smo odavno izbacili iz upotrebe jer smo nakon njega prilično kašljali i teže disali.

Uz klop u piće slušali smo i glazbu sa *Sharpovog* kazića. To je bio neki novi pravac nakon *dancea*, a zvao se *rave*. Moji vršnjaci i dalje su se lomili na *Dr. Albana*, *Real2Real*, *Coronu*, *Capellu* i *2Unlimited*, dok sam ja već dobrano zabrazdio u žešće *techno* vode. Mene su svojim glazbenim izričajem opčinili *Marusha*, *Scooter*, *Mark Oh* i *The Prodigy*. Srećom da ni prvih susjeda nije bilo doma, pa smo mogli biti malo bučniji negoli je to prijepodneveni običaj u velikoj stambenoj zgradi. Mama se svaki čas trebala pojaviti na vratima jer je radila prvu smjenu. Glazbu sam stišao, a prijatelje uz ispriku blago razjurio, upozorivši ih prethodno na nadolazeću opasnost.

Kad je mama nakon pola sata od čistke ušla u stan, odmah s vrata je preneraženo upitala:

“Jesi li to ti pušio, Dario?”

“Nisam, mama”, branio sam se otvoreno lažući.

“Da te otac ulovio, odmah bi te kaznio. To znaš, je li tako?” strogo će ona.

“Znam, mama”, odgovarao sam joj skrušeno, svjestan svoga grijeha.

“Poslije ručka ćeš mi pomoći oprati posuđe. Jasno?!” zapovjedila mi je.

“Da, mama”, snuždeno ću ja.

Dok je majka pripremala ručak, ja sam morao pokupiti papiriće s poda i stola te usisati mrvice od keksa i počistiti dnevni boravak. Otpočeo sam s pranjem zdjela u kojima su bili slatkiši, a trebalo je oprati i čaše iz kojih se svašta pilo. Dobro oprati, a ne kao jučer. Trljao sam i ribao sapunicom musavu staklovinu i porculanske zdjelice. Pokreti su bili žustri i konkretni. Nakon ispiranja u toploj vodi čaše su se caklile, a posude i tanjuri betlehemski svjetlucali. To je bio znak da sam posao obavio pedantno, upravo onako kako treba. Poslije objeda, pri kojemu sam bio malo tužan i bez teka, ali sam barem mami pravio društvo, zajedničkim smo snagama oprali i pospremili sve posuđe. Dok ga je ona sapunala i ispirala, ja sam ga brisao suhom krpom i slagao na za to predviđene police kuhinjskog namještaja.

Poslijepodne sam se odmarao. Bio sam prilično veseo jer mi je mama obećala kako za ovaj moj mali *ispad* u vidu tuluma tata neće ništa saznati. U protivnom, ne bi bilo ništa od mog ljetovanja na Jadranu. Tako je i bilo. Otac je stigao kući poslije 17 sati, vidno umoran i nervozan. Nakon što je pojeo, primirio se i prillegao. Odspavao je dobrih sat i pol u

dnevnom boravku, koji smo mama i ja mirisima za prostorije i puštanjem propuha raskužili od jutarnjeg nikotina. Otac nije ništa posumnjao, a ja sam odjednom osjetio toliko priželjkivanu bezbrižnost. Mala trema je bila prolazna i sasvim neopravdana. Za to vrijeme nastavio sam sa slaganjem svojih stvarčica u putnu torbu. Uzeo sam svoju omiljenu knjigu *Smogovci i strašni Bongo* Hrvoja Hitreca i spremio je u vanjski džep torbe.

Među knjigama i starim brojevima *Večernjaka* slučajno se potkralo i nekoliko igračih karata u seksi izdanju. Na svakoj od njih bila je po jedna zamamna plavuša, crnka ili brineta razgolićenih grudi i u izazovnim krpicama. Sve su mi bile okrenute stražnjom stranom tako da su im guze bile najnaglašenije. Pomislio sam da je to sigurno tatino. Slikice je već lagano naćeo zub vremena pa su po sebi dobile žućkastosmeđu koprenu. To me nije omelo da još jednom svaku od djevojaka dobro promotrim. Cure su stvarno bile prave bombe. U tom trenutku glavom mi prostruji pomisao što bi bilo da si jednu spremim na sigurno. Onu najljepšu damu, bujnu plavušu, spremio sam u samo podnožje svoje torbe. Predstavljat će mi svojevrstan papirnati talisman na putovanju. Ostale karte sam vratio na sigurno, između novina odakle su i maločas same ispale.

Malo poslije isprobao sam kupaće. Gledao sam kako mi stoje i bio ne odveć zadovoljan prizorom. Dok sam se bavio sobom, roditelji su se isto spremali, svaki na svoj način. Još je jedan radni dan bio pred njima i trebalo ga je pristojno odraditi. Složili su svoju prtljagu, tek ono najnužnije. Ostalo će dovršiti sutra. Tata će sutra obaviti tehnički pregled

našeg vozila i sve će, nadam se, biti spremno za put. Razmišljao sam što me tamo čeka i hoću li upoznati koga novoga. Navečer je mama gledala neku krimi seriju na televiziji pa nije ispuštala nikakve zvukove, sve od silne napetosti viđene na ekranu. S tatom sam, prije nego što me potjerao na spavanje, odigrao jednu partiju *Monopolyja* i zadovoljan usnuo.

*Petak, 27. lipnja 19***

Sljedećeg jutra napokon krećemo na more. Ovu rečenicu ponavljao sam u sebi od ranoga jutra. Nakon ustajanja i tjelovježbe prošetao sam po stanu. Bio je prazan i iznenađujuće tih. Majka i otac su ranom zorom otišli na posao odraditi još današnji dan, ali s mislima već daleko na jugu. Uključio sam radio i poslušao vremensku prognozu. Nije bila obećavajuća. Za sutradan su najavili povremene pljuskove i grmljavinu koje sam se jako strašio. Bit će sparno i ne baš ugodno vrijeme za šetnje i aktivnosti na otvorenome. Već sada mi se izjalovio plan o roštiljanju u kampu gdje ćemo odsjesti. Ali nisam se predavao. Vjerovao sam da su se prognostičari ipak zeznuli i da ćemo moći uživati na moru u svim blagodatima, onako kako smo godinama navikli.

Nije prošla ni minuta od mog sanjarenja kadli su me dva frenda iz zgrade pozvala na bazen. Baš se danas otvarala nova kupaćko-plivačka sezona na našem otvorenom bazenu blizu kina i šumice. Nisam to nikako htio propustiti. Ispod ukrasnog papira u ladici do frižidera majka je držala novce za kruh i mlijeko. Ponekad bi mi dopustila da si

kupim i sladoled. To mi je bila nagrada zbog odlaska u trgovinu umjesto nje. Danas sam opet trebao otići u kupovinu, ali sam kupio samo kruh za ručak i večeru. Ionako noćas planiramo krenuti na more pa zašto da ga bacamo? Mlijeko, logično, nisam kupio, a sladoleda sam se opravdano odrekao. Vrativši se iz trgovine, ostalo mi je taman 12 kuna kusura. *Cenera* sam vješto spremio u vanjski džep ruksaka i odjurio u sobu po ručnik i kupaće.

Dok kažeš keks, stvorio sam se pred zgradom. I tu je bilo sparno, a ja sam se počeo lagano znojiti. Sunce je već visoko, a jačina mu je izrazita. Ni u hladovini nije bilo osobito ugodno pa je osvježenje trebalo potražiti u nekakvoj tekućini. Nas trojica (dva susjeda iz zgrade i ja) uputili smo se na bazen. Putem nam se pridružio i moj frend Tomo iz razreda pa je avantura mogla započeti. Ponovo sam morao proći kraj jezera, gdje sam prije par dana uživao s dotičnom Kristinom. Šalama i zafrkancijom uspio sam prebroditi tegobne misli. Bio sam ugodan zabavljač i animator. Kad smo kupili ulaznice za bazen, trebali smo proći kraj tuševa za noge. Izuli smo se i u rukama prenijeli tenisice i sandale do livade na kojoj je već bilo kupača (zapravo *sunčaća*). Polugoli ljudi, neki u društvu klinaca, veselo su se vrpeljili uz tzv. mali bazen za djecu. I mi smo tu zastali nekoliko trenutaka prisjećajući se prvih dolazaka na bazen s roditeljima. Dječica su u igri veselo lamatala rukicama i nogicama, dok su ih brižni roditelji pažljivo pridržavali da se ne utope. Škola plivanja bila im je vidno ugodna, uostalom kao i meni prije nepunih sedam godina.

Nakon što smo zauzeli mjesto na brežuljku iznad velikog bazena, planirali smo što ćemo dalje. Točno ispred tri golema jablana smjestila se odvažna tinejdžerska četvorka. Ručnike smo rasprostrli jedan uz drugi, a od skinute odjeće načinili uzglavlja. Jedan je sa sobom ponio odbojkašku loptu koja je nalikovala vaterpolskoj. Ali nije bila prava. No, nas to nije odviše zabrinjavalo. Bućnuli smo se u mlačnu vodu velikog bazena kako Bog zapovijeda. Bazen je plutajućom branom površinski bio podijeljen na jednake polovine. U lijevoj su se uglavnom zadržavali neplivači, a u desnoj iskusniji plivači i samouvjereni akrobati. Naša mladenačka hiperaktivnost nije nas sprečavala da, iako nismo znali dobro plivati, povremeno svratimo i u dublju vodu. Dvometarski bazen ulijevao je strahopoštovanje u nedorasle klince čiji smo mi bili pripadnici. Tamo smo ponekad i slučajno zabrazdili, vjerojatno uživajući u horizontalnom ronjenju na dah. Maskice i dihalice bile su nam nepotrebne jer su pluća mlada i zdrava, usprkos pušenju.

U vodi smo izvodili svakojake vratolomije, srećom bez posljedica. Ni izvan vode se nismo baš dolično ponašali. Bilo je tu povlačenja za kupaće gaćice, guranja u vodu s leđa, skakanja na tzv. bombe da se preplaši protivnik i sl. Kad smo se već svega zasitili, igrali smo *ševe*. To je bila popularna igra ovdašnje mladeži. Prednost joj je bila u tome što se mogla prakticirati u vodi, na travi, zemlji, snijegu, gotovo bilo gdje. Osim u zraku, naravno. U igri je sudjelovalo pet, šest, osam igrača, kako kada. Obično je jedan (onaj koji *ševi*, tj. *zuji*) bio u sredini, a ostali raspoređeni u krug oko njega. Taj *zujač* je prilazio svakome

od njih u nadi da im otme loptu i doda je nekome drugome. Ostalima u krugu lopta nije smjela ispasti na tlo (ako se igralo rukama), odnosno smjela je jedanput dodirnuti podlogu (ako se dodavalo nogama). Kada bi *zujač* uspio osvojiti loptu, tada bi ovaj od kojega je istu oteo postao novopečeni *zujač*. I tako unedogled. Ako ni nakon pola sata nije uspio *presjeći* loptu, napucavali bismo ga istom u guzicu iz sve snage.

Poslije iscrpljivanja u kloriranoj vodi, u koju smo se puno puta znali i pomokriti da nitko u blizini ne primijeti, zasluženno smo se odmarali izvaljeni na travnatom brežuljku između bazena i betoniranog igrališta za rukomet, tj. košarku. U blizini naših strateških pozicija i postavljenih ručnika bile su garderobe za presvlačenje. Mi muški smo ih rijetko koristili, ali žene... Eeeehh, to je bio doživljaj za sebe. Često smo se znali prikradati svlačionicama i škicati ima li koga u njoj. Ponekad smo nabasali na ćorak, ali nerijetko se odlazak isplatio. Oči su nam znale ispasti do poda vidjevši dojke mladih žena ili pak crni čarobni trokutić *tamo dolje*. Uh, kad se samo sjetim!

Danas jednostavno nismo bili te sreće. Ali ako ste bolje promatrali, svašta se dalo naslutiti i ispod bikinija dotične. Kad su nam bludne misli splasnule, a izležavanju na suncu došao kraj, pošli smo do teniskog igrališta. Tamo je jedan muško-ženski par upravo završavao svoj meč. Šibala je zelenkastožuta loptica lijevo pa desno. Mi smo svoje znatiželjne poglede mahom zadržavali na tenisačici. Kad bolje razmislim, u igri su bile tri loptice – jedna kojom su

igrali i dvije veće koje su poskakivale pod bradom kratkokose brinete vretenastih nogu. Teško nam je bilo pratiti putanju i mjesto doskoka jer je njezina skladna obla guza neodoljivo dominirala terenom. Očito je da su sudionici biliiskusni tenisači. Vidjelo se to po uvježbanim pokretima, *forehandima* i *backhandima*. *Smasheva* nije bilo puno s muške strane jer je bio obazriv prema svojoj boljoj polovici.

Rekreacijski kompleks pružao je bezbroj mogućnosti. Osim tenisa, bazena, rukometa i košarke, bio je tu i poligon za početnike u golfu, meni dotad potpuno nepoznate igre. Na njemu je jedino stalno bilo pusto. Obližnji boćarski teren mamio je pozornost starije populacije, a u susjednu su kuglanu dolazili samo klupski veterani. Ondje su na otvorenome danonoćno kuhani i pečeni bili mahom penzići. Kad bi se okrenuli, a mi nepomično stajali uz bankinu, prijatelj bi malo pomaknuo onu malu kuglicu. Starci to nisu skužili, a mnogi od njih već su i slabo vidjeli. Ni naočale im nisu puno pomogle. Uživali smo slušajući ih kako viču. Svađali su se, a pala je i pokoja uvredljiva riječ. Nas je to zabavljalo, a vrijeme nam prolazilo strelovito brzo. Sljedeći put planirali smo uzeti rekete za stolni tenis, malu mrežicu napravljenu povezivanjem špagom nekoliko vreća za krumpir i lopticu, jer ovo nismo jako dugo igrali. Brz i dinamičan sport zahtijevao je izvrsnu koncentraciju i nadnaravne reflekse. Igrao sam ga prošlo ljeto, ali trebalo se prisjetiti svih tih draži. Jedva čekam. Smatram da bih ovoga ljeta mogao rasturati u ovom ubrzanom sportu, za koji su mahom predodređeni Kinezi.

Sumrak se postupno nadvio nad rekreacijskim kompleksom, a komarci su krenuli u lov na mladu i igrom zagrijanu krv. U okolici bazena ostala je tek nekolicina najizdržljivijih. Voda je već bila poprilično prljava, što od kupaća, a što od insekata koji su beživotno i izvrnuti na leđa plutali po njoj. Bilo je tu bumbara, leptira, muha, smrdljivih martina (tzv. smrdibuba) i osa, granja, lišća i još koječega. Nakon što smo se vratili do bazena, još smo se jednom bacili u vodu za oproštaj. Još brže smo iz nje izašli ni ne posušivši se do kraja, navukli hlačiće i majice te pošli kućama. Pri povratku smo uočili da u žičanoj ogradi s teniske strane postoji jedna rupa promjera četrdesetak centimetara. Svi smo pomislili isto. Zašto bismo ubuduće plaćali ulaznicu kada se možemo provući kroz žicu, i to besplatno? Čuvar bazena je bio jedan prilično slabovidni debeljuškasti muškarac sa završenih tek osam razreda osnovne škole. Pored njega su se gotovo svi uspjeli provući na kupanje. To nam je bio samo još jedan u nizu osobnih podviga koje do tada nismo imali u *kolekciji*.

Pred zgradom smo još malo prokomentirali dan koji je bio na izmaku. U stan sam došao oko 10 navečer. Tata je putem kući kupio svakom po porciju ćevapa s lukom, koje sam s guštom utrpao u sebe. Iako su bili mlačni, moj apetit nije mario za temperaturu ovog specijaliteta. Uz njih baš mi je odgovarao domaći ajvar koji je hladio ljutu smjesu. Pojeo sam svoju porciju nabrzinu i s osobitim zadovoljstvom. Poslije sam se još nabacao ranim trešnjama i zalegao kao pravo svinjče. Ovako sit, podrigivao sam uz lagano stenjanje. Poslije toga se ničega više ne sjećam.

*Subota, 28. lipnja 19***

Skočio sam iz kreveta kao katapultom odbačen. Znam samo da je vani još bio debeli mrak. Moji su već bili na nogama. Otac je ružio po kući u potrazi za džepnom svjetiljkom. Mama je nespretno preskakivala preko svih onih sandala, cipela i natikača koje je planirala ponijeti sa sobom na more. Još krmeljiv oko očiju, jedva sam otvarao kapke. Sve te peripetije gledao sam kroz maglu. Očigledno je bilo jedino to da slažu preostale stvari za put. Ali kako to već obično biva, ako se u zadnji tren nekamo spremaš, obično ne možeš pronaći ono što tako hitno trebaš. Baš takvima su se doimali i moji starci. Pitanja poput *Gdje su mi cipele?, Što da obučem?, Koliko je sati?, Jesi li spakirala sendviče?, Imaš li kremu za sunčanje?* već sam godinama znao napamet. Uvijek isti scenarij, ama baš prije svakog putovanja, bilo uoči zimovanja ili pak ljetovanja. Moji su doista bili i više nego predvidivi suputnici. Okrenuo bih se sada najradije na drugu stranu kreveta, ali od buke koju su stvarali jednostavno nisam više mogao.

Natašte smo izašli iz stana, a u rukama smo držali svaki po putnu torbu i dvije do tri manje torbice i vrećice. Tako opremljeni spustili smo se do našeg *Opela Kadetta*.

Karavanska izvedba pružala je bezbroj mogućnosti za sjedenje, ležanje i jedenje. Jedva smo sve potrpali u prtljažnik i tada je napokon avantura mogla početi. Jutro je još bilo mirno i pusto. Nigdje žive duše jer su svi bili dobrano na sedmom nebu. Tek pokoja noćna ptica, najvjerojatnije ćuk, fjuknula bi negdje iznad naših glava dok smo sjedali u automobil. Tata je pustio neku glazbu s autoradio-kazetofona marke *Blaupunkt*. Sjedala su u vozilu bila kožna, tamnocrvene boje. Prednja su presvučena onim kugličnim naslonima za bolju cirkulaciju. Tata ih je obožavao jer su, po njegovom mišljenju, smanjivali napetost u vožnji i znojenje na dugim relacijama. Putem sam zurio u naše prekrasne krajolike. Zelenilo me iznova opčinjavalo. Potajice sam, verglajući u smjeru obrnutom od kazaljke na satu, ručicom sa strane spustio prozor dopola. Vjetar se igrao mojim pramenovima i prebacivao ih čas lijevo, čas desno. Godila mi je ta svježina jutra.

Nešto kasnije, dok smo se vozili starom karlovačkom cestom u smjeru juga, promet je postajao gušći. Pridružili su nam se nezaobilazni Česi i Poljaci u svojim omiljenim *Škodama* i pokojoj *Ladi*. Drndali su motori, prašilo se za nama. Dizelaši su trošili manje, ali su zato više *čadili* iz svojih auspuha. Miris benzina, koji sam kratkotrajno udisao kada je tata stao na obližnjoj benzinskoj crpki da natoči gorivo, došao mi je kao fiks ohrabrenja za ono što slijedi.

Cijelim putem bio sam pod određenim pritiskom. Malo sam strahovao da tati ne pukne guma, jer koliko je vješt oko mehaničarskih poslova, to bi ipak valjalo preskočiti. Za

naše dobro. Do Gospića smo dvaput stali, ali ne zbog kvara na autu, na sreću. Prvi put da se nešto prigrize, a drugi put da se isprazne raznim tekućinama otežali mjehuri. Već od ranog jutra svašta sam popio pa sam s razlogom jedva dočekaao pražnjenje u obližnjem žbunu uz glavnu prometnicu.

U centru Like skrenuli smo sporednim putem do jednog zaseoka. Tamo nas je vidno uzbuđena čekala tatina sestra, a moja tetka. Mlađoj sestrični sam uz pozdrav predao kutiju s udžbenicima za šesti i sedmi razred osnovne. Nije bila osobito oduševljena poklonom. Zato je mama bila tu da ispravi pogrešku. Maloj je pružila veliku *Kraševu* čokoladu s cijelim lješnjacima koju je ovoga tjedna *zaradila* u noćnoj smjeni. Djevojčici se raspoloženje naočigled popravilo. Nakon ćaskanja s rodbinom i ispijanja kasnojutarnje kave, trebalo je poći dalje. Tetkin pas Medo, mješanac jazavčara i njemačkog ovčara, zalajao je na nas za oproštaj. Smiješno mi je bilo njegovo tijelo. Nogice mu kratke poput svinje, a tijelo duguljasto i prekriveno gustom zlatnožutom dlakom s potrbušne strane, dok je odozgora imao crnu. A glava kao u pravog vučjaka – Hunda iz filma *Vuk samotnjak*. Ukočene trokutaste uši stršile su u prostoru poput antena na našoj zgradi. Salutirao je njima kao pravi lojalni vojnik na straži.

Od Karlobaga do Prizne još smo se jednom pomokrili, ali i ćalabrknuli svaki po sladoled u kornetu. Hm, da je barem *Ledo* bio moj sponzor, koja bi to čast bila... Ali ne, ja sam, kao i tata, maznuo onaj s jagodom i citronom kod lokalnog slastičara, a mama je, po običaju, ubrzanim lizovima utamanila kuglice od vanilije i pistacije. Trajekt za Pag

čekali smo oko jedan sat. Taman nam je zbrisao ispred nosa njegov prethodnik. Do Žigljena je plovidba bila ugodna i nadasve omamljujuća. Po običaju sam upijao mirise mora i zvukove gladnih galebova koji su nas nadlijetali. Hranili su se oko nas, vadeći iz mora sitnu bijelu ribu. Iz zraka su nas pred kraj puta sporadično bombardirali svojom toplom i rijetkom municijom. Napadima smo uspješno odolijevali, ali jednog je turista ipak pogodio bijeli projektil u potiljak. Ljutito je nešto progundao na nekom slavenskom jeziku i brže-bolje očistio ptičje nedjelo maramicom. Bit će da je Rus. Tako mi je i majka poslije rekla jer je taj istočnoeuropski jezik učila u školi, ali je od svega zapamtila tek nebitne sitnice.

Od Novalje vozili smo se lagano još oko dva kilometra, a onda je počeo raj. Stigli smo u autokamp *Macarena*. Prekrasna borova šuma s debelim hladom na prvi pogled mi se svidjela. Potražili smo mjesto na kojem ćemo se ukampirati. S naše lijeve strane bili su neki stariji Nijemci, a s desne brbljavi mladi bračni par s dvoje male djece iz Slovačke. Ugodno su nas primili u pitoreskno okruženje. Stariji sijedi Švabo masirao je svoju blijedu nabubrenu mješinu, koju je zasigurno dugo godina kvasio iznutra najrazličitijim bavarским i inim pivom. Ženica mu je bila sitna i vrckava, uvijek u nekom poslu. Čas je vidiš tamo, čas tu. I dok su se slovački klinci potpuno goli zabavljali u igri autićima na šljunkovitom tlu, roditelji su im se motali po šatoru. Muž je slagao neke daščice za roštilj, a žena marinirala meso. Nas troje novopridošlica rastavljali smo opremu i sastavljali šator. Bilo je tu nekoliko željeznih šipki razne duljine i narančasta cerada koja je glumila krov. Da,

ovdje ćemo noćiti na otvorenome i to je nekako najprirodnije. U bungalovu smo bili samo jednom, a otada prakticiramo uglavnom autokampove. Ove godine je tata uistinu izabrao gotovo najljepši mogući.

Kad je roštilj bio spreman, a meso na njemu skoro pečeno, ljubazni susjedi su nas pozvali na objed. Kako smo nedavno stigli i još se nismo u potpunosti snašli sa slaganjem nove nastambe, laknulo nam je što će nas netko ovdje i počastiti. Krkali smo ražnjiće, ćevapčiće, šnicle i prženo povrće. Sve mi je bilo ukusno, osim kruha. Bio je nekako čudan, zapečen i star. Začudo, nije se mrvio. Ipak bih radije pojeo neko pecivo, ali nisam bio u poziciji birati. Tata je ručak zalio *Starim Češkim* iz limenke, a mama i ja smo žed pokušali ugasiti gaziranim napicima. No, bezuspješno. Sokovi su bili preslatki i samo su još više izazivali nepce da ga se nečime dodatno smoči. Kao spas, majka je od svježe iscijeđenih limuna napravila preukusnu limunadu. Šećera gotovo da i nije dodala kako bi žed što djelotvornije jenjala. Obećali smo prvim susjedima, praktički domaćinima, da ćemo im jednako uzvratiti prvom prigodom.

Kasnije popodne moji su otišli na sunčanje, a ja sam se brćkao u plicaku pokušavajući raditi stoj u vodi i kolut unatrag. Večerali smo grah iz konzerve kojima smo se opskrbili pred putovanje. Noć je bila užasna. Komarci su zujali oko naših glava te se kao sumanuti obrušavali na našu jedru netaknutu kožu i još ukusniju krv koja je kolala pod njom. Promatrajući morsku pučinu i slušajući uokolo različite strane jezike, zadrijemao sam. Zaspao sam u pletenoj ležaljci razapetoj između dva bora.

*Nedjelja, 29. lipnja 19***

Mali bučni Slovaci probudili su me jutros i prije nego što sam planirao. Vrištali su gađajući se sitnim kamenčićima, od kojih je jedan zalutao i na moj nos. Zgrčen u ležaljci, jedva sam se ustao. Pokušao sam se ispraviti, ali nije išlo. Pod hitno sam trebao obaviti nekoliko osnovnih vježbi rastezanja i razgibavanja. Posebice oko struka, ruke i ramena jer me sve boljelo. Zavirio sam u šator gdje su moji spavali kao zaklani. Tata je hrkao na leđima, a mama se pod 45 stupnjeva ispružila potrbuške preko njega. Tijelima su tvorili nekakvo grbavo slovo X.

Pošto sam već dobrano ogladnio, a svi su u mojoj bilizini (osim klinaca) čvrsto spavali, krenuo sam pripremiti neki doručak. Otvorio sam *Gavrilovićev* mesni doručak otvaračem za konzerve, ali sam naišao na problem. Naime, kruha više nije bilo i trebalo ga je kupiti. Desetak metara dalje, na plastičnom vrtnom stolu, primijetio sam da je u košarici ostalo još nekoliko kriški kruha. Primakao sam se bliže, hodajući na vršcima prstiju. Bio je to *Talijaner* narezan ukoso, baš onakav kakav mi je sinoć nedostajao. Premda nije bio pucketav, imao je moju prolaznu ocjenu. Kako u blizini nisam primijetio nikoga od vlasnika, odvažio

sam se i ukrao tri kriške. Držao sam ih pod majicom i brzo hodao do našeg šatora. Sjeo sam u automobil i halapljivo grizao čas kruh, čas narezak. Izgledao sam kao pregladnjeli klošar koji tri dana nije ništa stavio pod zub.

Nakon brzinskog doručka, krenuo sam u prvi obilazak ovog lijepog mjestašca. Šetnice su još bile puste, a na ulicama tek pokoji biciklist. Automobili su mirovali u hladovini, a mir bi remetio tek pokoji motociklist na jurećoj *Vespi*. Trgovine nedaleko od kampa bile su lijepo uređene i iz svih je turiste mamila raznovrsna ponuda svježih namirnica. Ribe su mi smrdjele, a kolači mirisali. Odlučio sam skrenuti u susjednu slastičarnicu pojesti kolač sa šlagom i višnjama. Taj sam nekako najviše obožavao, no nisam imao novca uza se.

Dok sam se tako snuždenog pogleda muvao okolo izloga s kolačima i škrinja sa sladoledom, s leđa me netko dozvao. Bila je to Kristina koja je s ocem sjedila za stolom na terasi, jela pletenicu s makom i pila kakao. Skoro da nisam propao u zemlju od uzbuđenja.

“Tina, otkud ti?!” zavapio sam iznenađeno.

“Pa, evo me. Na moru smo od četvrtka.”

“Dobar dan!” smeteno sam se obratio njezinom ocu.

Imao sam očiglednu tremu koja iskusnom liscu nije promaknula. Pitao me kada smo mi stigli i koliko ostajemo. Pozvao me da im se pridružim za stolom i ponudio kakaom. Jedva što je konobarica stavila šalicu pred mene,

otpio sam napitak u jednom gutljaju. Prijao mi je iz više razloga. U razgovoru s Tinom i njezinim ocem doznao sam da su odsjeli u privatnom smještaju. U Novalji je živjela Kristinina ujna pa ih je pozvala nakratko u goste. Od izražajnog lipanjskog sunca Tinine pjegice činile su mi se još veće. Netremice sam promatrao najprije nju pa potom njezinog oca. Što sam ih više gledao, bilo mi je sve očitiije da su si jako nalik. On me podsjećao na Šilju iz Lovrakovog romana. Čak sam se na trenutke pribojavao da bi mogao progovoriti na nekom nordijskom jeziku jer je neodoljivo sličio na Skandinavca. Pozvali su me da dođem k njima u Novalju, što sam ovako usplahiren objeručke prihvatio. I ona je meni obećala da će danas popodne doći na našu plažu.

Sva sreća da je tako i bilo. Kupali smo se čitavo poslijepodne, moja Tina i ja. Ronili smo, gnjurili jedan drugoga u slanoj vodi, ležali u plićaku i brćkali se kao dva neodgojena balavca. Moji su prijepodne obavili prvu kupovinu i pripremili izdašan ručak za goste. Tako nas se uokolo poredalo dvanaestak. Neki su jeli na plaži, drugi u vodi, treći u šatoru, a ostali na klupicama i rasklopivim metalnim sjedalicama presvučenim čvrstim platnom. Bilo je ukusno, a meni dvostruko više jer sam sasvim slučajno nabasao na svoju ljubljenu. Očigledan dar s neba.

Pred kraj dana, kada se već počelo mračiti, kao da me nešto piknulo u guzu. Totalno lud, hrabar i otkaćen zbog nenadanog susreta, želio sam Kristini pokazati sve što znam. Vježbao sam prekjučer cijeli dan s frendovima na bazenu pa sam neke od finti želio prezentirati i njoj na licu

mjesta. Nažalost, kako sreća uvijek ne prati smione, tako sam i ja ovoga puta nastradao. Pri skoku u more stao sam punom težinom na ježinca koji mi je raskrvario stopalo. Tata me, uz moj zaglušujući vrisak, brzinski odvezao u novaljsku opću bolnicu. Ondje su mi medicinski stručnjaci sanirali ozljedu, a ja sam dobio neplaniranu dodatnu opremu. Bio je to bijeli povez oko potkoljenice od kojega se zasigurno neću nekoliko dana odvajati. Ali neću se odvajati ni od Kristine. Zapravo, bolje rečeno, neće se ni ona od mene, jer su uzajamni osjećaji učinili svoje. Može se biti na moru i bez kupanja i skakanja, zar ne? Uz spoznaju da sam okružen onima koje najviše volim, sve nevolje će se lakše prebroditi. A ljeto je tek počelo...

O autoru

Zovem se Dražen Jergović (nisam ni u kakvom rodu s puno poznatijim prezimenjakom Miljenkom) i rođen sam 1980. godine u Zagrebu, gdje trenutačno i stanujem. Osnovnu školu i opću gimnaziju završio sam u Sisku; ondje sam odrastao kod bake i djeda. Nakon završene srednje škole i dodiplomskog stručnog studija elektrotehnike na Tehničkom veleučilištu u Zagrebu, zaposlen sam na poziciji projektanta u poduzeću koje se bavi zaštitom okoliša. Imam mnoštvo hobija i različite interese. Osim pisanja, zanimaju me glazba, fotografija i europski film. Pasivan sam član Udruge umjetnika *August Šenoa* iz Zagreba. U slobodno vrijeme pišem humoreske, aforizme, grafite, parodije, kratke priče, crtice, eseje, pjesme i sl. koji su objavljeni u mnogim časopisima, zbornicima, antologijama i fanzinima u državama *ex Yu*. Pišem različite komentare na društvene događaje od tinejdžerske dobi, volim izvrtati pojmove i igrati se riječima. U osnovnoj školi sam bio poznat po tome što sam na nastavi, prilikom čitanja naglas pojedinih tekstova iz udžbenika, ubacivao neke svoje slogove i riječi kako bi bilo zabavnije (i pritom kidao živce nastavnicima), dok sam u srednjoj znao ispisati čitave

udžbenike i radne bilježnice, šaljivo komentirajući ispod fotografija ljude i događaje koje sam unutra pronašao. Posebno su nastradali udžbenici iz povijesti, zemljopisa, stranih jezika... Od mladosti sam sklon humoru Željka Pervana i negdašnje *Zločeste djece* pa sam u tom duhu nastavio izokretati imena i prezimena poznatim javnim osobama, čak i *celebrityima* izvan domovine, čega se ni dan-danas ne sramim, bez obzira što ne nailazim na odobravanje struke. Inverzija prošarana groteskama je stil pisanja koji negujem, ali se s više ili manje uspjeha okušavam i u drugim književnim žanrovima. No, satira je ipak prevladala.

Od spisateljskih dosega mogu se pohvaliti objavom kratke priče *D(r)ugovi* u subotnjem kulturnom prilogu *Obzor Večernjeg lista* 2010. godine te esejom *Sloboda u modernom društvu* koji je uvršten među deset najboljih na međunarodnom natječaju 2012. godine i objavljen u časopisu za kulturu *Koreni* u Makedoniji.

Dosad sam objavio dvije knjige u vlastitoj nakladi: necenzuriranu humoristično-satiričnu zbirku *Rideamus* 2010. godine (rideamus.weebly.com) te zbirku aforizama, grafita i parola *Ključ (ne)uspjeha* 2012. godine (kljuc-neuspjeha.weebly.com).

Kolumnist sam u jedinom hrvatskom humoristično-satiričnom časopisu *Potepuh* (potepuh.webs.com) i svjetskom magazinu za političku satiru, karikaturu, humor i strip u regiji (BiH) i šire (Švicarska) *MaxMinus*

(maxminus.com). Aktivan sam i na mreži svih mreža, a neredovito pišem i na svojem blogu (rideamus.blog.hr).

Više o meni (ne i broj mobitela) možete saznati na:
rideamus.weebly.com/o-autoru.html (*en face* fotka gratis!).